

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

**Δια ζώσης και εξ αποστάσεως εκπαίδευση μία καταγραφή της
γνώμης των φοιτητών**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

του

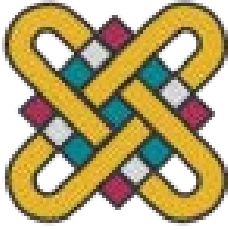
Αλευρίδη Ιωάννη

(ΑΕΜ: 2304)

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Καλογηράτου Ζαχαρούλα

Καστοριά, Φεβρουάριος 2023

Η παρούσα σελίδα σκοπίμως παραμένει λευκή

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ**

**Δια ζώσης και εξ αποστάσεως εκπαίδευση μία καταγραφή της
γνώμης των φοιτητών**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΟΥ

Αλευρίδη Ιωάννη

(ΑΕΜ: 2304)

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Καλογηράτου Ζαχαρούλα

Εγκρίθηκε από την τριμελή εξεταστική επιτροπή την **ημερομηνία εξέτασης**

.....
Ον/μο Μέλους
Ιδιότητα Μέλους

.....
Ον/μο Μέλους
Ιδιότητα Μέλους

.....
Ον/μο Μέλους
Ιδιότητα Μέλους

Καστοριά, Φεβρουάριος 2023

Copyright © 2023 – ΑΛΕΥΡΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα.

Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν αποκλειστικά τον συγγραφέα και δεν αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.

Ως συγγραφέας της παρούσας εργασίας δηλώνω πως η παρούσα εργασία δεν αποτελεί προϊόν λογοκλοπής και δεν περιέχει υλικό από μη αναφερόμενες πηγές.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
Κεφάλαιο 1	8
Γενικές Αρχές της εκπαίδευσης	8
1.1 Αρχές της εκπαίδευσης	8
1.2 Ορισμοί και θεωρίες της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης	9
Κεφάλαιο 2	13
Μεθοδολογία Έρευνας	13
2.1 Σκοπός της έρευνας και ερευνητικά ερωτήματα	13
2.2 Ανάλυση ερωτηματολογίου	14
Συμπεράσματα	40
Βιβλιογραφία	43

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1- Κατανομή του δείγματος με βάση το φύλο.....	14
Διάγραμμα 2- Κατανομή του δείγματος με βάση το Έτος Εισαγωγής	15
Διάγραμμα 3-Κατανομή του δείγματος ως προς το Τμήμα Φοίτησης.....	17
Διάγραμμα 4- Κατανομή του δείγματος ως προς το Πανεπιστήμιο που φοιτούν	19
Διάγραμμα 5 - Κατανομή του δείγματος ως προς το εξάμηνο σπουδών που βρίσκονταν κατά την πρώτη καραντίνα.....	21
Διάγραμμα 6- Κατανομή του δείγματος ως προς το αν εργάζονταν την περίοδο εκείνη.....	21
Διάγραμμα 7- Κατανομή του δείγματος ως προς το καθεστώς απασχόλησης.....	22
Διάγραμμα 8- Κατανομή του δείγματος ως προς το αν το τμήμα που σπουδάζουν είναι στον τόπο καταγωγής τους.....	23
Διάγραμμα 9- Κατανομή του δείγματος ως προς το αν συνέχιζαν να νοικιάζουν και το εαρινό εξάμηνο 2019-2020	24
Διάγραμμα 10 Κατανομή του δείγματος ως προς το αν συνέχιζαν να νοικιάζουν και το εαρινό εξάμηνο 2020-2021	24
Διάγραμμα 11- Κατανομή του δείγματος ως προς το αν πήγαν να νοικιάσουν στον τόπο που εδρεύει το Τμήμα κατά το έτος εισαγωγής τους το 2020 – 2021	25
Διάγραμμα 12- Κατανομή του δείγματος ως προς το αν παρακολούθησαν, εξ αποστάσεως μαθήματα/εργαστήρια	26
Διάγραμμα 13- Κατανομή του δείγματος ως προς το μέσο που χρησιμοποιούσαν για την παρακολούθηση των μαθημάτων	26

Διάγραμμα 14- Κατανομή του δείγματος ως προς τα εργαλεία επικοινωνίας που αξιοποιήσαν ως φοιτητές/τριες, στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση	27
Διάγραμμα 15- Κατανομή του δείγματος ως προς τα εμπόδια που αντιμετώπισαν κατά την παρακολούθηση των on-line μαθημάτων;».....	28
Διάγραμμα 16- Κατανομή του δείγματος ως προς τις προκλήσεις που συναντήσαν στη διάρκεια της μάθησης από το σπίτι	29
Διάγραμμα 17 - Κατανομή του δείγματος ως προς οι εντυπώσεις που τους άφησε η χρήση της ψηφιακής πλατφόρμας εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.....	30
Διάγραμμα 18- Κατανομή του δείγματος ως προς τους παράγοντες, που τους κούρασαν στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση.....	31
Διάγραμμα 19- Κατανομή του δείγματος ως προς την γνώμη τους για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση από το σπίτι;».....	32
Διάγραμμα 20- Κατανομή του δείγματος ως προς το εάν θα ήθελαν να υπάρχει η δυνατότητα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.....	32
Διάγραμμα 21- Κατανομή του δείγματος ως προς το ποια μέθοδο διδασκαλίας επιθυμούν.	33
Διάγραμμα 22 - Κατανομή του δείγματος ως προς το τι τους έλειψε την περίοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευση	34
Διάγραμμα 23 - Κατανομή του δείγματος ως προς την Πλατφόρμα εκπαίδευσης που χρησιμοποιούσε το Τμήμα τους	35
Διάγραμμα 24 - Κατανομή του δείγματος ως προς τον αριθμό των μαθημάτων που όφειλαν	37
Διάγραμμα 25- Κατανομή του δείγματος ως προς τον αριθμό των μαθημάτων χρωστάνε τώρα.....	37
Διάγραμμα 26 - Κατανομή του δείγματος ως προς το αν ήταν ευκολότερο να περάσουν τα μαθήματα στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση	38
Διάγραμμα 27 - Κατανομή του δείγματος ως προς το αν τους δόθηκε η ευκαιρία να αντιγράψουν στην εξ' αποστάσεως εξέταση	39

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όπως είναι ευρύτερα γνωστό ακόμη και στις κοινωνίες οι οποίες ήταν πρωτόγονες, τα μέλη κάθε κοινωνικής ομάδας ως επί τω πλείστο αυτά που βρίσκονται σε ώριμη ηλικία, επιδιώκουν να μεταλαμπαδεύσουν τις γνώσεις τους στις νεότερες γενιές και συγκεκριμένα να μεταδώσουν τις τεχνικές τους γνώσεις, την γλώσσα, τις ηθικές αξίες τους, τις πεποιθήσεις τους, τις ιδέες τους και το κυριότερο τον τρόπο ζωής. Όλα τα παραπάνω μπορούν να επιτευχθούν μέσω της εκπαίδευσης η οποία υπό την ευρεία έννοια, εμπεριέχει το σύνολο των δραστηριοτήτων έχοντας ως βασική επιδίωξη να επιδράσει καταλυτικά και με καθορισμένο τρόπο τόσο στη σκέψη, όσο και στο χαρακτήρα αλλά και στη σωματική αγωγή του ανθρώπου. Άλλωστε, μέσω της διαδικασίας της εκπαίδευσης αποκομίζονται γνώσεις, καλλιεργούνται δεξιότητες αλλά και δύναται να διαμορφώσει και αξίες όπως είναι η ηθική, η αίσθηση του δικαίου, η ειλικρίνεια, η αφοσίωση, η ακεραιότητα του χαρακτήρα, ο επαγγελματισμός αλλά και η υπευθυνότητα (Σακελαράκη, 2021).

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία γίνεται προσπάθεια να σκιαγραφηθεί ο όρος εκπαίδευση αλλά και να αναλυθεί η σπουδαιότητά της, η αναγκαιότητά της καθώς ο σκοπός της. Έπειτα, θα αναλυθεί η έννοια της εξ αποστάσεως και της διά ζώσης εκπαίδευσης, θα αναλυθούν τα πλεονεκτήματα αλλά και τα μειονεκτήματα των δύο αυτών μεθόδων διδασκαλίας, θα πραγματοποιηθεί μια σύγκριση ανάμεσα τους αναφορικά με το ποιο από τα δύο διευκολύνει την εκπαιδευτική διαδικασία. Στο δεύτερο μέρος με την βοήθεια του ερωτηματολογίου πραγματοποιείται η έρευνα, με σκοπό να καταγραφούν οι απόψεις των φοιτητών/τριών που φοιτούν σε σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την εξ αποστάσεως και την δια ζώσης εκπαίδευση και τέλος, θα γίνει η ερμηνεία των αποτελεσμάτων της έρευνας με τα σχετικά συμπεράσματα.

Κεφάλαιο 1. Γενικές Αρχές της εκπαίδευσης

1.1 Αρχές της εκπαίδευσης

Ο φιλόσοφος Αντισθένης έχοντας ως σκοπό τη διερεύνηση του ζητήματος της εκπαίδευσης, ανέφερε πως έπρεπε να κατανοηθεί η έννοια: «Αρχή σοφίας η των ονομάτων επίσκεψις». Πιο συγκεκριμένα, ο όρος «εκπαίδευση» προέρχεται από αρχαίο ελληνικό ρήμα «εκπαιδύω» το οποίο σύμφωνα με τους γλωσσολόγους σημαίνει πως ανατρέφω κάποιο άτομο από τα πρώτα κιόλας χρόνια της ζωής του. Δηλαδή μορφώνω αλλά και διαπαιδαγωγώ. Μάλιστα η έννοια της εκπαίδευσης έχει βαρύνουσα σημασία για την ανθρωπότητα, διότι μέσα από αυτή εξυψώνεται η ανθρώπινη υπόσταση. Μάλιστα ο Άγγλος ποιητής αλλά και δοκιμιογράφος Τζόζεφ Άντισον αναφέρει πως: «Ό,τι είναι η γλυπτική για έναν όγκο μαρμάρου, είναι και η εκπαίδευση για την ανθρώπινη ψυχή». Το συμπέρασμα αυτό εξάγεται από το γεγονός πως η ίδια η εκπαίδευση, έχει αναλάβει τεράστια ευθύνη, ώστε να αφυπνίσει συνειδήσεις, να καλλιεργήσει αλλά και να εξελίξει το σύνολο των σωματικών, ψυχικών και πνευματικών δυνάμεων αλλά και όλων εκείνων των προδιαθέσεων, όπου μεταμορφώνει τον απλό άνθρωπο σε ένα προικισμένο με αρετές άνθρωπο.

Ωστόσο, στο να αποκτήσει κάποιος γνώσεις δεν θα πρέπει να περιοριστεί σε αυτά και μόνο, τα οποία του προσφέρονται μέσω της βασικής του εκπαίδευσης στα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Η εκπαίδευση εμπεριέχει αφενός το σύνολο των γνώσεων που αποκομίζει το άτομο τόσο από τις προσωπικές του εμπειρίες, και αφετέρου δε από τις γνώσεις που έχουν μεταλαμπαδεύσει οι πρόγονοί του. Αξίζει να σημειωθεί πως η εκπαίδευση στους πρώτους αιώνες της δημιουργίας του κόσμου, περιοριζόταν μόνο σε προφορικό επίπεδο, και είχε ως στόχο τη διατήρηση και τη μετάδοση της πολιτισμικής γνώσης από τη μια γενιά στην επόμενη. Στην σύγχρονη εποχή η μετάδοση των γνώσεων παραγκωνίζει τον προφορικό της χαρακτήρα και λαμβάνει περισσότερο τη μορφή της τυπικής εκπαίδευσης, όπως αυτή λαμβάνει χώρα στα εκπαιδευτικά ιδρύματα κάθε χώρας.

Αναμφισβήτητα, όταν μια κοινωνία είναι όχι μόνο ώριμη αλλά και εξελιγμένη, η μετάδοση της γνώσης που γίνεται με περισσότερο οργανωμένο και μελετημένο τρόπο, έχει διπλή επιδίωξη: Αρχικά στοχεύει να συμβάλλει στην εσωτερίκευση κάθε είδους θεσμού και αξίας που κυριαρχεί μέσα σε μια κοινωνία και

επιτυγχάνεται μέσω των μαθημάτων του σχολείου όπως για παράδειγμα είναι η Ιστορία, η κοινωνιολογία, τα οικονομικά κ.ά. Δευτερευόντως σκοπεύει να παράγει πολίτες οι οποίοι θα είναι υπό μια έννοια «οικονομικά αποτελεσματικοί», οι οποίοι θα διαθέτουν τα κατάλληλα εχέγγυα, ώστε να συσσωρεύσουν ένα μεγάλο ποσοστό από τεχνογνωσία, προκειμένου να λειτουργήσουν με τρόπο ανταγωνιστικό και κυρίως αποτελεσματικό όπως άλλωστε είναι και οι στόχοι της κοινωνίας (Fotopoulos, 2003).

Αναφορικά με τους τρόπους σύμφωνα με τους οποίους πραγματοποιείται η μετάδοση της γνώσης, όπως γίνεται αντιληπτό εξελίσσονται με το πέρασμα του χρόνου, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η πορεία της μάθησης με πιο εύκολο τρόπο, όχι μόνο για τους εκπαιδευτές αλλά και για τους εκπαιδευόμενους. Φυσικά, αυτό που χαρακτηρίζει την σύγχρονη εποχή, είναι η συνεχής μεταβολή όλων των επιπέδων και συγκεκριμένα το κοινωνικό, οικονομικό, πολιτισμικό πολιτικό καθώς και το τεχνολογικό. Γι' αυτό άλλωστε και όλοι οι τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, οφείλουν να προσαρμόζονται στις τρέχουσες εξελίξεις έτσι όπως αυτές διαμορφώνονται, για την επίτευξη της ισορροπίας προς μια πορεία προς την εξέλιξη και την ανάπτυξη. Ένας από τους κλάδους που πρέπει οπωσδήποτε να ακολουθήσει τις αλλαγές, οι οποίες επιβάλλονται στην σύγχρονη εποχή είναι ολόκληρο το εκπαιδευτικό σύστημα (Ντάνιελ Ριντ 2019).

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε χώρες της Ευρώπης χρησιμοποιείται περισσότερο από την τριτοβάθμια βαθμίδα από πολλά εικονικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, εφαρμόζοντας μεθόδους e-learning. Ωστόσο, σε επίπεδο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης λειτουργεί ακόμα με τον παραδοσιακό χαρακτήρα, όπου οι μαθητές παρακολουθούν μαθήματα με την φυσική τους παρουσία, και αυτό γιατί είναι αποδεκτή από το σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας στις μικρές κυρίως ηλικίες. Βέβαια, λόγω της υγειονομικής κρίσης του Covid-19 η εξ αποστάσεως εκπαίδευση υιοθετήθηκε από ολόκληρο τον πλανήτη, για ορισμένο χρονικό διάστημα (Σακελαράκη, 2021).

1.2 Ορισμοί και θεωρίες της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση αποτελεί μια μέθοδο διδασκαλίας που βασίζεται στην ηλεκτρονική μάθηση, η οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε μέσω σύγχρονης ή ασύγχρονης διδασκαλίας με την χρήση ηλεκτρονικών συσκευών όπως κινητά τηλέφωνα, φορητούς υπολογιστές κ.λπ., έχοντας ως βασική προϋπόθεση την

πρόσβαση με το διαδίκτυο. Με αυτόν τον τρόπο δύναται η ευκαιρία στη μαθητική κοινότητα, απ' όποιο σημείο του πλανήτη και να βρίσκονται να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους (Singh & Thurman, 2019).

Θεωρώντας ως ενδεικτικό σημείο διαχωρισμού των εξελικτικών φάσεων, αυτό της τεχνολογίας που υποστηρίζει την εκπαιδευτική διαδικασία, βρισκόμαστε στην 4^η φάση περίοδο εξέλιξης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, όπου υπάρχει διαμεσολάβηση μεταξύ του ψηφιακού περιεχομένου και της αλληλεπίδρασης ανάμεσα στο διαδίκτυο και τον Παγκόσμιο Ιστό. Αξίζει να σημειωθεί πως αυτά γνωρίζουν άμεση εξέλιξη αφού εμπλουτίζονται, με καινούργιες δυνατότητες αλλά και υπηρεσίες όπως είναι για παράδειγμα η πρόσβαση αλλά και η ανάκτηση τεράστιου όγκου ψηφιακού περιεχομένου, η διαδραστική ικανότητα της επικοινωνίας η οποία βασίζεται στην χρήση υπολογιστή, στην εκμετάλλευση της υπολογιστικής ισχύος από τους σύγχρονους προσωπικούς υπολογιστές με σκοπό την εκτέλεση εφαρμογών και πληροφοριακών συστημάτων (Σοφός, Κώστας, & Παράσχου, 2015).

Οι μορφές τις οποίες λαμβάνει είναι κυρίως τρεις μορφές. Πρόκειται για την μορφή της Αυτοδύναμης σχολικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, τη Συμπληρωματική σχολική εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και την Μεικτή/ Πολυμορφική /Συνδυαστική εκπαίδευση. Πιο συγκεκριμένα στην πρώτη μορφή παρέχεται ένα πλήθος ολοκληρωμένων προγραμμάτων τα οποία είναι πλήρως αναγνωρισμένα αλλά και ταυτόσημα με του συμβατικού συστήματος εκπαίδευσης. Η μόνη διαφορά έγκειται στο γεγονός που σχετίζεται με τα είδη των εκπαιδευτικών υλικών αλλά και της επικοινωνίας διαμέσου του διαδικτύου, όπου πραγματοποιούνται συναντήσεις με σύγχρονη ή ασύγχρονη επικοινωνία (εικονικά σχολεία). Όσον αφορά την Συμπληρωματική σχολική εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, αυτή λειτουργεί με σκοπό την ενίσχυση στη διδασκαλία συγχρόνως με το συμβατικό σχολείο, για παρακολούθηση συγκεκριμένων μαθημάτων και για συγκεκριμένους λόγους, αλλά και για την ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ σχολείων με την βοήθεια των σχολικών δικτύων για την ολοκλήρωση ορισμένων εργασιών και τη συμμετοχή τους σε μια σειρά τηλεδιασκέψεων από διάφορα μαθησιακά αντικείμενα. Τέλος, η Μεικτή/ Πολυμορφική /Συνδυαστική εκπαίδευση αποτελεί μια σύζευξη ανάμεσα στους συμβατικούς τρόπους μάθησης συμβατικών και την εξ αποστάσεως διαδικτυακή μορφή εκπαίδευσης (Μίμινου & Σπανακά, 2013).

Η αυτοδύναμη εξ αποστάσεως εκπαίδευση χωρίζεται επίσης σε σύγχρονη

και ασύγχρονη, ανάλογα της άμεσης ή έμμεσης επικοινωνίας εκπαιδευτικού και εκπαιδευόμενου. Σύγχρονη τηλε-εκπαίδευση είναι η απευθείας διδασκαλία και μετάδοση μαθήματος σε πραγματικό χρόνο από εκπαιδευτικό, μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας, σε μαθητές, σπουδαστές και φοιτητές, οι οποίοι παρακολουθούν ζωντανά μέσω υπολογιστή, κινητού ή tablet. Στην πλατφόρμα μπορεί κανείς να συνδεθεί και διαδικτυακά και τηλεφωνικά. Μέσω των προηγμένων τεχνολογιών διαδικτύου σύγχρονης μετάδοσης η αλληλεπίδραση πραγματοποιείται με τη βοήθεια του ήχου, των εικόνων και των δεδομένων όπου πραγματοποιείται σε πραγματικό χρόνο χωρίς να εξαρτάται από τον γεωγραφικό χώρο όπου μπορεί να βρίσκονται.

Αναφορικά με τα πλεονεκτήματα που υπάρχουν στην σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση, σχετίζεται με την ευελιξία που υπάρχει τόσο στο χρόνο όσο και στον τόπο, η επάρκεια του χρόνου αντίδρασης ή αλληλεπίδρασης που έχει στη διάθεση του ο εκπαιδευόμενος, καθώς και η χρήση της αποτελεσματικής τεχνολογίας από πλευράς κόστους. Τέλος αξίζει να σημειωθεί πως το πιο σημαντικό πλεονέκτημα της τηλεδιάσκεψης, αποτελεί η αμεσότητα που υπάρχει προσδίδοντας μεγάλα οφέλη τόσο στην επικοινωνία όσο και στην αίσθηση πως λειτουργούν ως μια κοινότητα (Anastasiades κ.ά., 2010).

Η Ασύγχρονη διδασκαλία είναι μια μέθοδος εκπαίδευσης όπου η εκπαιδευτική κοινότητα συνεργάζεται μεταξύ της (εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενοι). Ωστόσο το χαρακτηριστικό της είναι πως η διαδικασία αυτή πραγματοποιείται σε διαφορετικό χρόνο από αυτόν που γίνεται η παράδοση των μαθημάτων ή δημιουργίας του εκπαιδευτικού υλικού, όπου υπάρχει πρόσβαση σε μαθησιακό υλικό με χρονοδιάγραμμα μελέτης μέσω διαδικτύου. Επιπλέον πραγματοποιείται κάνοντας χρήση του διαδικτύου και των σύγχρονων τεχνολογικών μέσων, δίνοντας την ευκαιρία τόσο στους διδάσκοντες όσο και στους σπουδαστές να αναπτύξουν επικοινωνία σε οποιοδήποτε χρόνο αλλά και σε οποιαδήποτε γεωγραφική περιοχή του υλικού που αναρτάται στις διάφορες ηλεκτρονικές πλατφόρμες.

Ουσιαστικά αυτές οι πλατφόρμες ασύγχρονης εκπαίδευσης αποτελούν τα χρήσιμα εργαλεία για την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης όπως είναι τα Συστήματα Διαχείρισης Περιεχομένου. Μέσω αυτών διαδίδεται το εκπαιδευτικό υλικό με τη βοήθεια του διαδικτύου ώστε να υπάρχει αλληλεπίδραση μεταξύ εκπαιδευόμενων και εκπαιδευτών, όπως είναι για παράδειγμα η πλατφόρμα Joomla. Υπάρχει όμως και μια άλλη κατηγορία όπως είναι τα Συστήματα Διαχείρισης μάθησης, όπου διαχειρίζονται το εκπαιδευτικό υλικό της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

όπως είναι το moodle, το οποίο είναι ένα ελεύθερο λογισμικό ανοικτού κώδικα, που αναπτύσσεται μέσω μιας διεθνούς κοινότητας των χρηστών. Προέρχεται από τα ακρωνύμια των λέξεων Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment, έχοντας ως βασική επιδίωξη να παρέχει στους χρήστες του ένα περιβάλλον ηλεκτρονικής μάθησης, δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα τόσο στην συνεργασία όσο και στην συνεχή διάδραση (Αναστασιάδης, 2014).

Από την άλλη η ηλεκτρονική πλατφόρμα Open e-Class που χρησιμοποιείται ευρέως από όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, αποτελεί ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Ηλεκτρονικών Μαθημάτων. Η συγκεκριμένη πλατφόρμα ενδυναμώνει με εμφανή τρόπο την εκπαιδευτική διαδικασία, η οποία βασίζεται στη φιλοσοφία του λογισμικού ανοικτού κώδικα και υποστηρίζεται με ενεργό τρόπο από το GUnet το οποίο διανέμεται ελεύθερα. Αυτό που επιδιώκει η συγκεκριμένη πλατφόρμα είναι να ενσωματώσει τις νέες τεχνολογίες και να υπάρχει εποικοδομητική χρήση του διαδικτύου κατά την διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Αλιβίζος, Κώστας & Παράσχου, 2015).

Αναφορικά με τις υπηρεσίες που σχετίζονται με την σύγχρονη τηλε-εκπαίδευση και τηλεδιάσκεψη (meeting.sch.gr & lessons.sch.gr) από το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (ΠΣΔ) είναι να παρέχει στη σχολική κοινότητα τη δυνατότητα να δημιουργηθούν και διεξαχθούν τηλεδιασκέψεις αλλά και εξ αποστάσεως μαθήματα. Το σύνολο των υπηρεσιών της παρέχουν ένα περιβάλλον το οποίο έχει οπτικοακουστική επικοινωνία, διαμοιρασμό επιφάνειας εργασίας, δυνατότητα προβολής παρουσιάσεων, επικοινωνία με άμεσο μήνυμα αλλά και ασπροπίνακα. Αξίζει τέλος να αναφερθούμε και στα τα ιστολόγια αλλά και στην κοινωνική δικτύωση τα οποία είναι ψηφιακά εργαλεία δεύτερης γενιάς (Web 2.0). Αυτά χρησιμοποιούνται στην παιδαγωγική διαδικασία και αυτό γιατί προσφέρουν διαδραστικότητα και συνεργατικότητα (Τζιμόπουλος & Αγγελόπουλος, 2020).

Συνοψίζοντας αξίζει να τονίσουμε ιδιαίτερα πως το σύνολο των περιβαλλόντων μάθησης τα οποία παρέχονται διαμέσου του διαδικτύου στην εκπαιδευτική κοινότητα, κατευθύνουν τους μαθητές προς μια εύκολη και συγχρόνως άμεση μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού (Μαρκέλλου, 2010).

Κεφάλαιο 2. Μεθοδολογία Έρευνας

2.1 Σκοπός της έρευνας και ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η μέτρηση του βαθμού ικανοποίησης των σπουδαστών που φοιτούσαν στα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα της χώρας κατά την διάρκεια της πανδημίας. Το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε σε ηλεκτρονική μορφή μέσω της Google Forms. Όλες οι ερωτήσεις είναι υποχρεωτικού χαρακτήρα για την βέλτιστη συλλογή των δεδομένων και την καλύτερη διεξαγωγή των δεδομένων. Απαιτείται η συγκατάθεση του χρήστη για την πρόσβασή του δίνοντας την με τη χρήση του προσωπικού e-mail. Τα δεδομένα που θα συλλεχθούν θα προστατευτούν και θα χρησιμοποιηθούν μόνο για την εξαγωγή των δεδομένων της παρούσας έρευνας και θα διαγραφούν χωρίς να διανεμηθούν.

Τα ερευνητικά ερωτήματα που συντάχθηκαν είναι 26 και έγινε προσπάθεια για τον πλήρη προσδιορισμό της ποιότητας της παροχής των υπηρεσιών που προσφέρθηκαν από το Πανεπιστήμιο, καθ' όλη την διάρκεια της φοίτησης στην πανδημία.

Οι ερωτήσεις που δημιουργήθηκαν αποσκοπούν στον προσδιορισμό χαρακτηριστικών των φοιτητών αλλά και τις συνθήκες που πραγματοποιήθηκε η φοίτησή τους. Στις πρώτες ερωτήσεις οι φοιτητές καλούνται να απαντήσουν σε ερωτήσεις δημογραφικού περιεχομένου όπως το φύλο τους, το τμήμα στο οποίο φοιτούσαν, εάν εργάζονταν εκείνη την περίοδο είτε με μερική είτε με πλήρη απασχόληση κτλ. Στο δεύτερο μέρος οι συμμετέχοντες απαντούν σε ερωτήσεις αναφορικά με την φύση της εκπαίδευσης και αν αντιμετώπισαν προβλήματα κατά την διάρκεια της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης.

Τέλος, στο τρίτο μέρος και για καλύτερη εξαγωγή των δεδομένων τέθηκαν ερωτήσεις, για το εάν χρωστούσαν μαθήματα, ώστε να διαπιστωθεί αν βοηθήθηκαν ή εκμεταλλεύτηκαν την κατάσταση κατά την διάρκεια της πανδημίας.

Η ανάλυση των δεδομένων υλοποιήθηκε με την χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS 23.0. έκδοση για Windows, και τα αποτελέσματα παραθέτονται παρακάτω.

2.2 Ανάλυση ερωτηματολογίου

Όπως διαπιστώθηκε από την έρευνα σε δείγμα 143 φοιτητών/τριων, το μεγαλύτερο ποσοστό εξ' αυτών αντιπροσωπευόταν από τις άνδρες (N=82, N%=57,34%) ενώ το ποσοστό των γυναικών ανήλθε στο 42,66% (N=61) (Διάγραμμα 1).

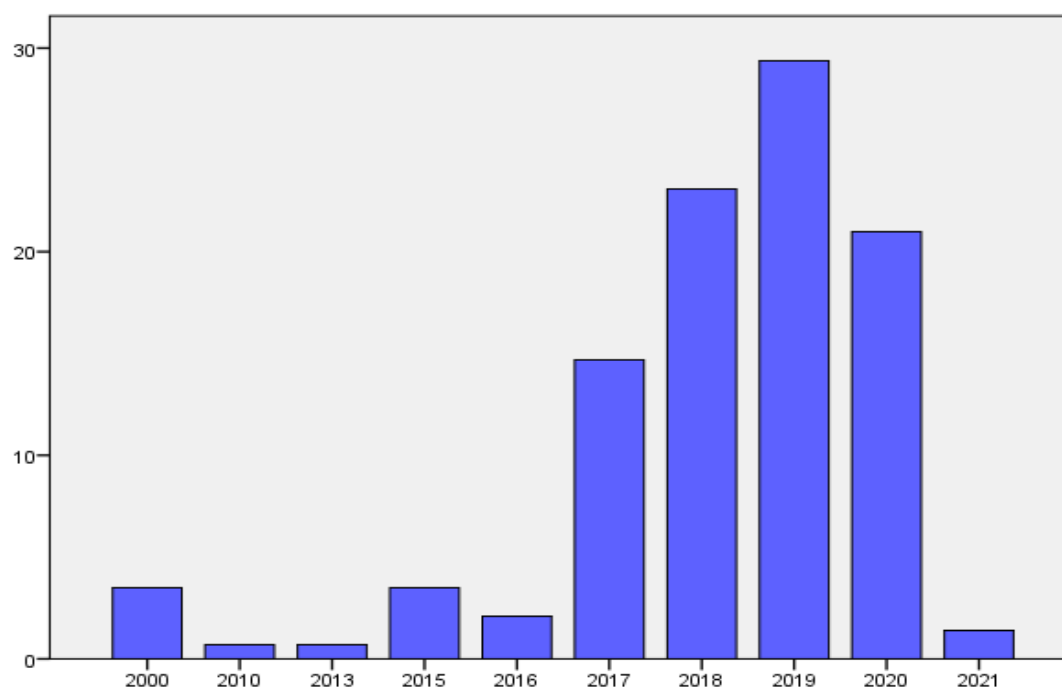

Διάγραμμα 1- Κατανομή του δείγματος με βάση το φύλο

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Όσον αφορά το Έτος Εισαγωγής η πλειοψηφία των συμμετεχόντων εισήχθησαν το 2019 με ποσοστό της τάξεως του 29,4% (N=42). Ακολούθησαν αυτοί που εισήχθησαν το 2018 με ποσοστό 23,1% (N=33) το 2020 με ποσοστό 21% (N=30) και το 2017 με ποσοστό 14% (N=20). Έπειτα οι εισαχθέντες των ετών 2000 και 2015 με ποσοστό 3,5% (N=5) των ετών 2016 και 2021 με ποσοστό 2,1% (N=3). Ενώ τις τελευταίες θέσεις καταλαμβάνουν οι εισαχθέντες των ετών 1996, 2010 και 2013 με ποσοστό 0,7% (N=1) (Πίνακας 1 και Διάγραμμα 2).

ΕΤΟΣ_ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	2000	5	3,5	3,5	3,5
	2010	1	,7	,7	4,2
	2013	1	,7	,7	4,9
	2015	5	3,5	3,5	8,4
	2016	3	2,1	2,1	10,5
	2017	21	14,7	14,7	25,2
	2018	33	23,1	23,1	48,3
	2019	42	29,4	29,4	77,6
	2020	30	21,0	21,0	98,6
	2021	2	1,4	1,4	100,0
	Total	143	100,0	100,0	

Διάγραμμα 2- Κατανομή του δείγματος με βάση το Έτος Εισαγωγής

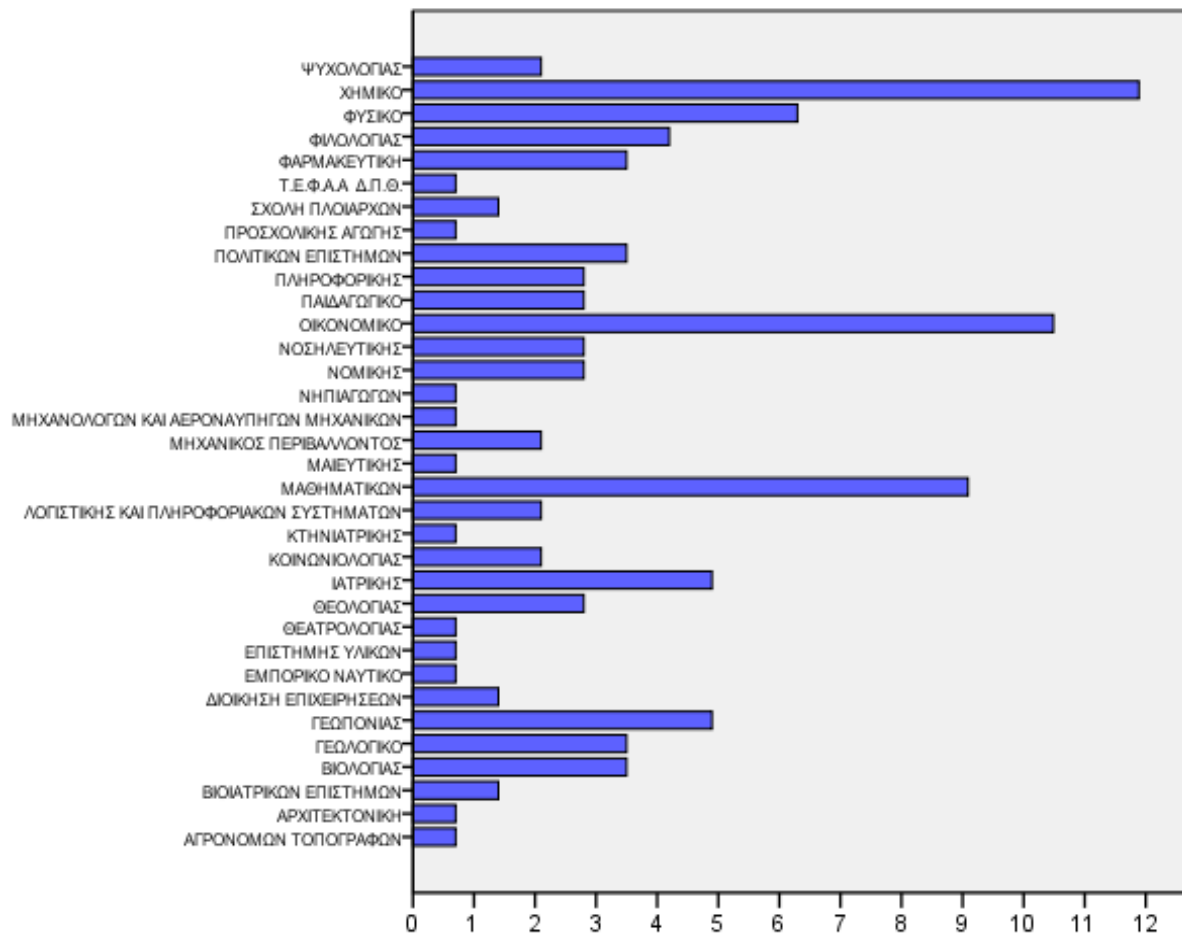
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Αναφορικά με το Τμήμα στο οποίο φοιτούσαν οι φοιτητές/τριες κατά την διάρκεια της καραντίνας, διαπιστώθηκε πως η πλειοψηφία εξ' αυτών ήταν στο τμήμα του Χημικού με ποσοστό της τάξης του 11,09% (N=17) του Οικονομικού με ποσοστό 10,5% (N=15) και του Μαθηματικού με ποσοστό 9,1% (N=13). Ακολούθησαν οι φοιτητές/τριες του Φυσικού, του Γεωπονικού και της Φιλολογίας με

ποσοστά που κυμαίνονταν από 3,5% - 6,5%, ενώ τα χαμηλότερα ποσοστά συναντώνται στα τμήματα των Αγρονόμων Τοπογράφων, της Αρχιτεκτονικής, Κτηνιατρικής κλπ. (Διάγραμμα 3).

ΤΜΗΜΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ	1	,7	,7	,7
	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ	1	,7	,7	1,4
	ΒΙΟΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	2	1,4	1,4	2,8
	ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ	5	3,5	3,5	6,3
	ΓΕΩΛΟΓΙΚΟ	5	3,5	3,5	9,8
	ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ	7	4,9	4,9	14,7
	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	2	1,4	1,4	16,1
	ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΝΑΥΤΙΚΟ	1	,7	,7	16,8
	ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΥΛΙΚΩΝ	1	,7	,7	17,5
	ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΑΣ	1	,7	,7	18,2
	ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ	4	2,8	2,8	21,0
	ΙΑΤΡΙΚΗΣ	7	4,9	4,9	25,9
	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ	3	2,1	2,1	28,0
	ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ	1	,7	,7	28,7
	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	3	2,1	2,1	30,8
	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ	13	9,1	9,1	39,9
	ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΣ	1	,7	,7	40,6
	ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	3	2,1	2,1	42,7
	ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΑΕΡΟΝΑΥΠΗΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1	,7	,7	43,4
	ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ	1	,7	,7	44,1
	ΝΟΜΙΚΗΣ	4	2,8	2,8	46,9
	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ	4	2,8	2,8	49,7
	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ	15	10,5	10,5	60,1
	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ	4	2,8	2,8	62,9
	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	4	2,8	2,8	65,7
	ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	5	3,5	3,5	69,2
	ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	1	,7	,7	69,9
	ΣΧΟΛΗ ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ	2	1,4	1,4	71,3
	Τ.Ε.Φ.Α.Α Δ.Π.Θ.	1	,7	,7	72,0
	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ	5	3,5	3,5	75,5
ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ	6	4,2	4,2	79,7	
ΦΥΣΙΚΟ	9	6,3	6,3	86,0	

	ΧΗΜΙΚΟ	17	11,9	11,9	97,9
	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ	3	2,1	2,1	100,0
	Total	143	100,0	100,0	

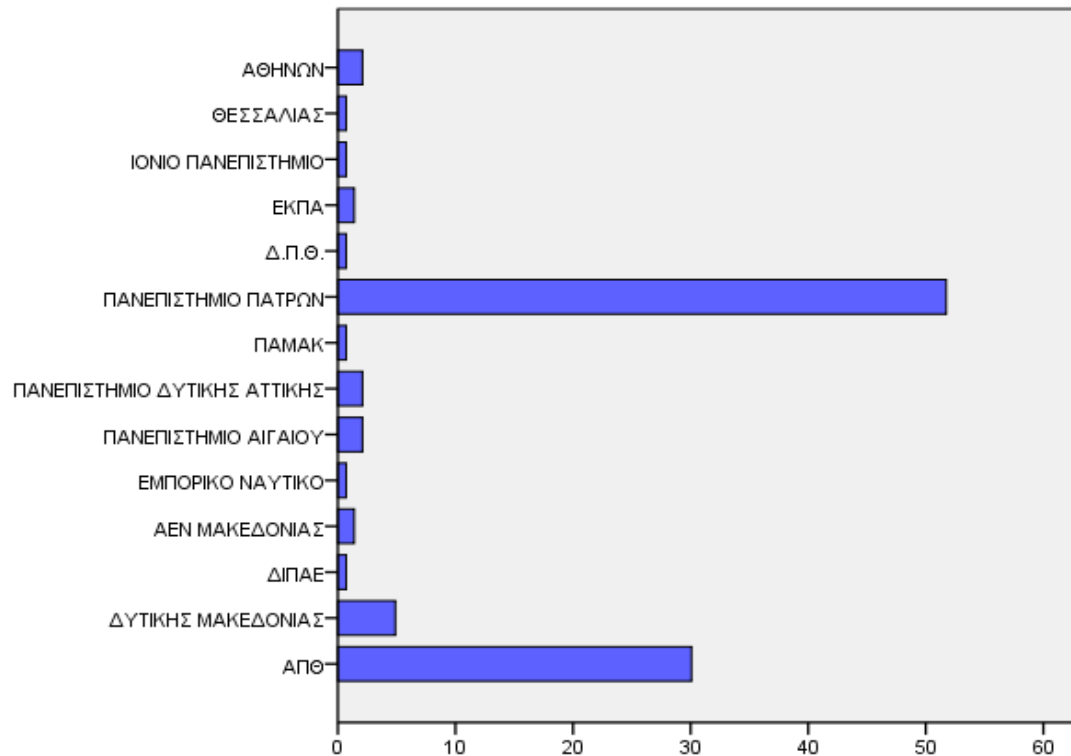
Διάγραμμα 3-Κατανομή του δείγματος ως προς το Τμήμα Φοίτησης

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Όσον αφορά το Πανεπιστήμιο στο οποίο φοιτούσαν οι φοιτητές/τριες κατά την διάρκεια της καραντίνας, διαπιστώθηκε πως η συντριπτική πλειοψηφία εξ' αυτών παρακολουθούσαν μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών με ποσοστό της τάξης που άγγιξε το 51,7% (N=74) και οι φοιτητές/τριες του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με ποσοστό 30,1% (N=43). Ακολούθησαν με μικρότερα ποσοστά της Δυτικής Μακεδονίας με ποσοστό της τάξης του 4,9% (N=7) του Πανεπιστημίου Αιγαίου, του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και των Αθηνών με ποσοστό 2,1% (N=3). Στις τελευταίες θέσεις βρίσκονται οι φοιτητές/τριες που παρακολουθούσαν μαθήματα στο Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος, του Εμπορικού Ναυτικού, του

Πανεπιστημίου Μακεδονίας, του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, Του Ιονίου Πανεπιστημίου και της Θεσσαλίας με ποσοστό 0,7% (N=1) (Διάγραμμα 4).

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΦΟΙΤΗΣΗΣ					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΑΠΘ	43	30,1	30,1	30,1
	ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	7	4,9	4,9	35,0
	ΔΙΠΙΑΕ	1	,7	,7	35,7
	ΑΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	2	1,4	1,4	37,1
	ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΝΑΥΤΙΚΟ	1	,7	,7	37,8
	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ	3	2,1	2,1	39,9
	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	3	2,1	2,1	42,0
	ΠΑΜΑΚ	1	,7	,7	42,7
	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ	74	51,7	51,7	94,4
	Δ.Π.Θ.	1	,7	,7	95,1
	ΕΚΠΑ	2	1,4	1,4	96,5
	ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	1	,7	,7	97,2
	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	1	,7	,7	97,9
	ΑΘΗΝΩΝ	3	2,1	2,1	100,0
Total		143	100,0	100,0	

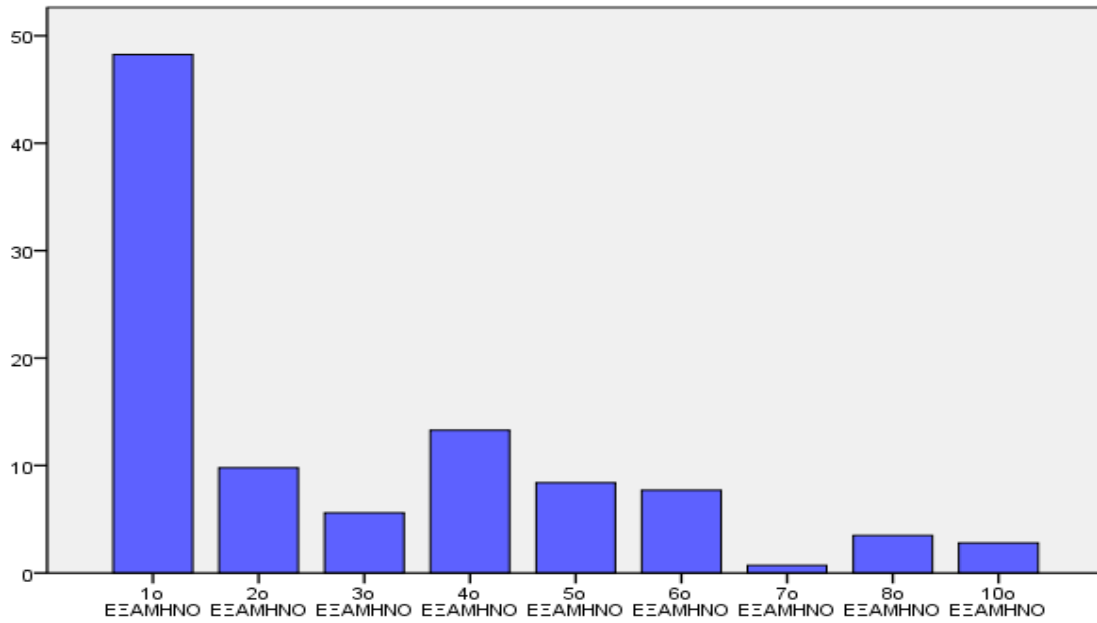

Διάγραμμα 4- Κατανομή του δείγματος ως προς το Πανεπιστήμιο που φοιτούν

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Στην ερώτηση: «*Σε ποιο εξάμηνο σπουδών βρισκόσασταν στην πρώτη καραντίνα*» η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε πως βρισκόταν στο 1ο Εξάμηνο των σπουδών του σε ποσοστό 48,3% (N=69) ακολούθησαν οι φοιτητές/τριες που βρίσκονταν στο 4ο Εξάμηνο με ποσοστό 13,3% (N=19) και στο 2ο Εξάμηνο με ποσοστό 9,8% (N=14). Ακολούθησαν με μικρότερα ποσοστά οι φοιτητές/τριες που βρίσκονταν στο 5ο, 6ο και 3ο Εξάμηνο με ποσοστά 8,4 (N=12) 7,7% (N=11) και 5,6% (N=8) αντίστοιχα. Στις τελευταίες θέσεις βρίσκονται οι φοιτητές/τριες που παρακολουθούσαν μαθήματα στο 8ο, 10ο και 7ο Εξάμηνο με ποσοστά 3,5% (N=5) 2,8% (N=4) και 0,7% (N=1)(Διάγραμμα 5).

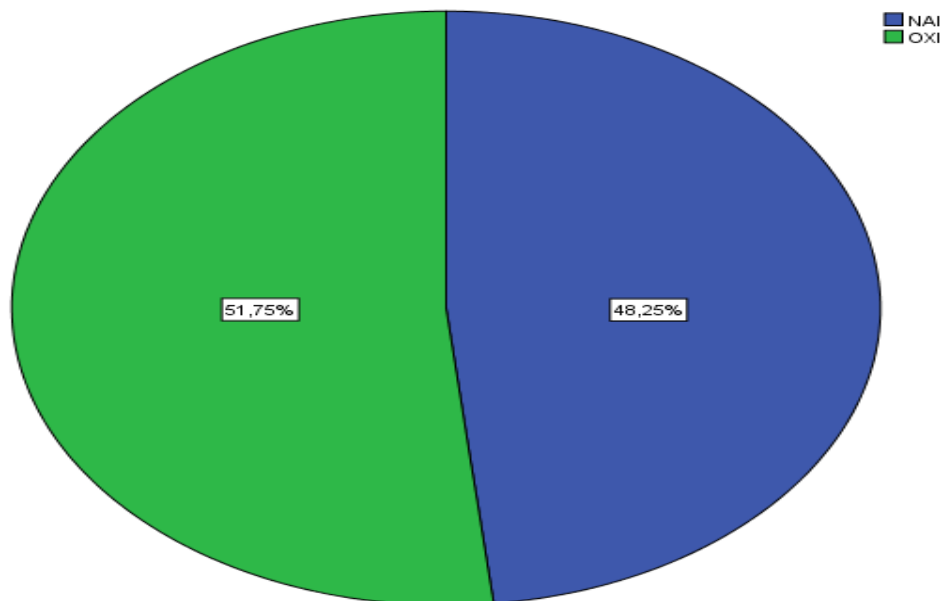
Σε ποιο εξάμηνο σπουδών βρισκόσασταν στην πρώτη καραντίνα; Δηλαδή το εαρινό εξάμηνο 2019 – 2020;					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1ο ΕΞΑΜΗΝΟ	69	48,3	48,3	48,3
	2ο ΕΞΑΜΗΝΟ	14	9,8	9,8	58,0
	3ο ΕΞΑΜΗΝΟ	8	5,6	5,6	63,6
	4ο ΕΞΑΜΗΝΟ	19	13,3	13,3	76,9
	5ο ΕΞΑΜΗΝΟ	12	8,4	8,4	85,3
	6ο ΕΞΑΜΗΝΟ	11	7,7	7,7	93,0
	7ο ΕΞΑΜΗΝΟ	1	,7	,7	93,7
	8ο ΕΞΑΜΗΝΟ	5	3,5	3,5	97,2
	10ο ΕΞΑΜΗΝΟ	4	2,8	2,8	100,0
	Total	143	100,0	100,0	

Διάγραμμα 5 - Κατανομή του δείγματος ως προς το εξάμηνο σπουδών που βρίσκονταν κατά την πρώτη καραντίνα

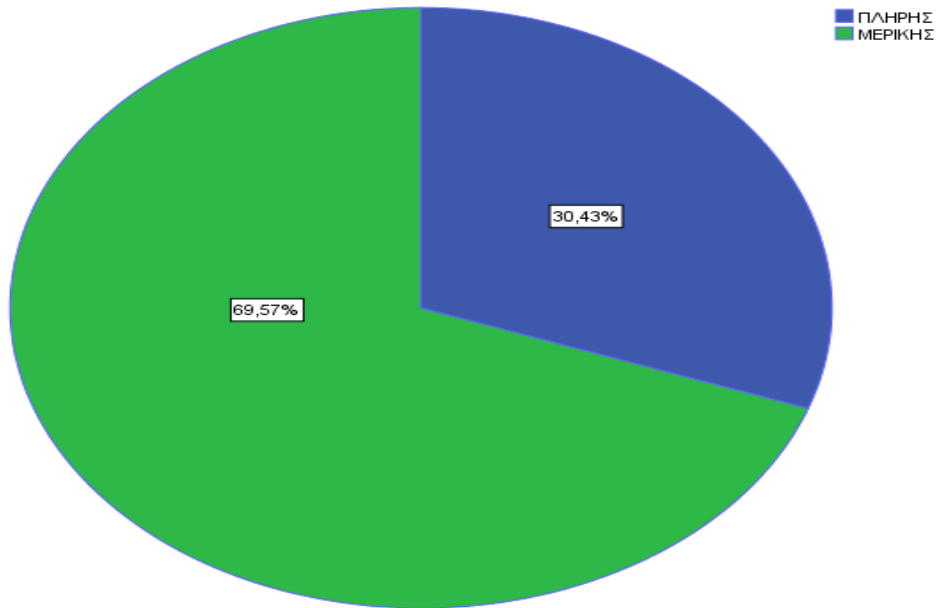
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Στην ερώτηση εάν εργάζονταν την περίοδο εκείνη, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε αρνητικά σε ποσοστό που άγγιξε το 51,75% (N=74) και αντίστοιχα το 48,25% (N=69) απάντησε θετικά. Από αυτούς που εργάζονταν το 69,6%(N=48) απασχολούνταν με καθεστώς μερικής απασχόλησης και το 30,4% (N=21) με πλήρη απασχόληση (Διαγράμματα 6 και 7) .

Διάγραμμα 6- Κατανομή του δείγματος ως προς το αν εργάζονταν την περίοδο εκείνη

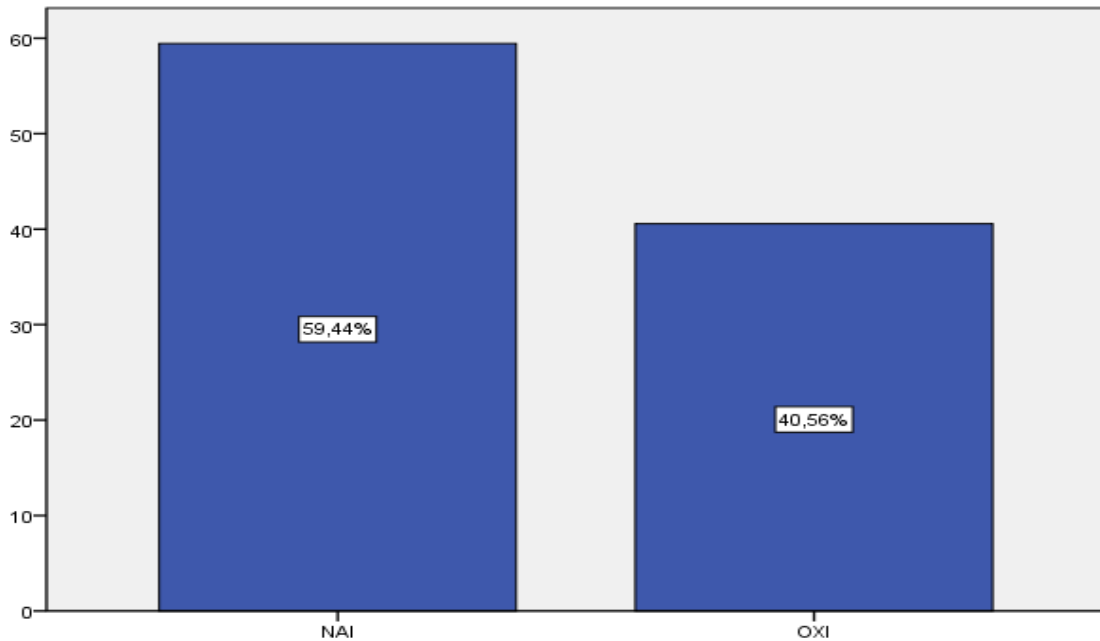
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Διάγραμμα 7- Κατανομή του δείγματος ως προς το καθεστώς απασχόλησης

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

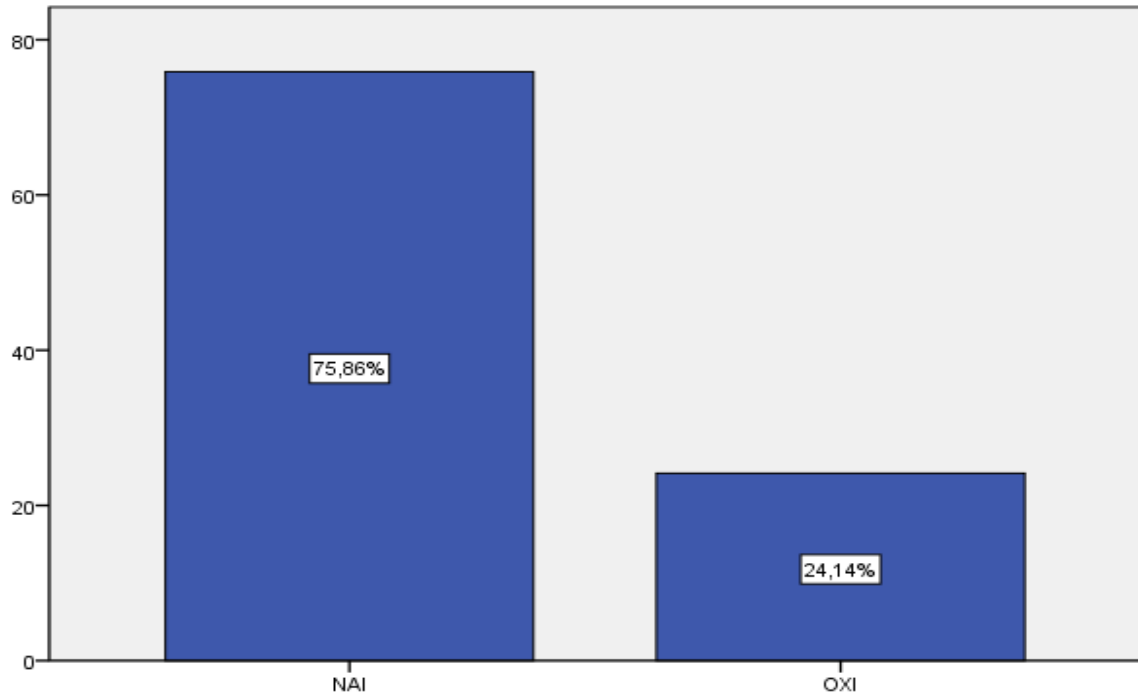
Στην ερώτηση: «*Το Τμήμα στο οποίο σπουδάζετε είναι στον τόπο καταγωγής σας;*», η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε πως είναι στον τόπο καταγωγής τους σε ποσοστό που άγγιξε το 59,44% (N=85) ενώ αυτών που το τμήμα τους δεν είναι στον τόπο καταγωγής τους έφτασε στο 40,56% (N=58). (Διάγραμμα 8).

Διάγραμμα 8- Κατανομή του δείγματος ως προς το αν το τμήμα που σπουδάζουν είναι στον τόπο καταγωγής τους

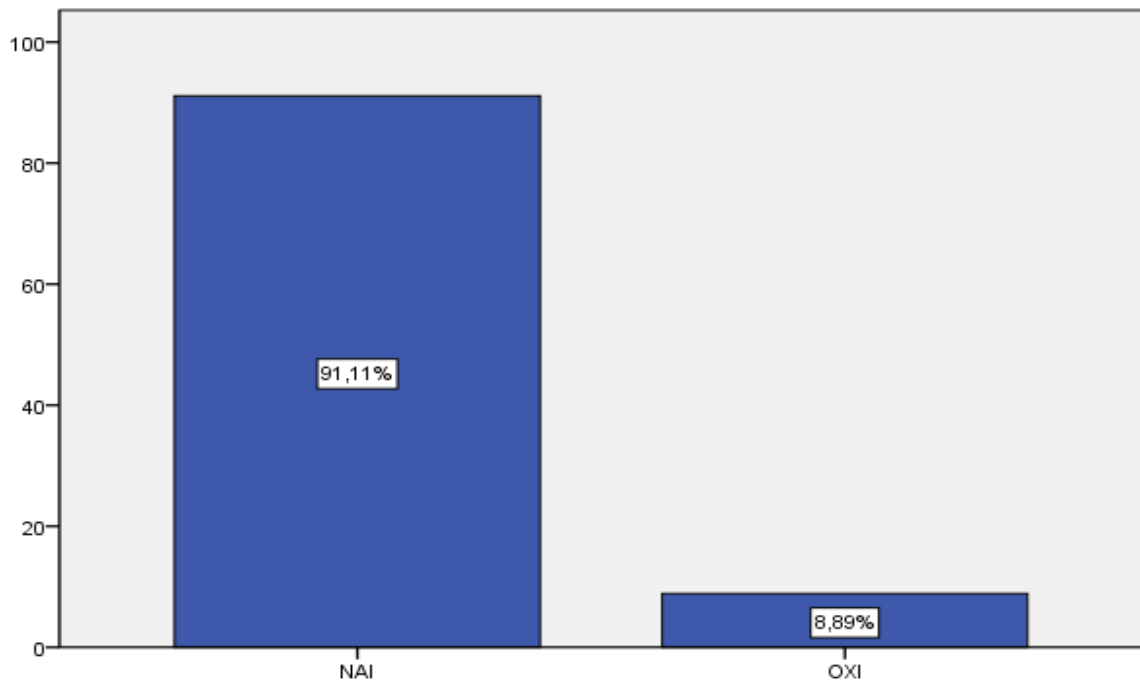
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Από τους ερωτηθέντες αυτοί που σπουδάζουν μακριά από τον μόνιμο τόπο κατοικίας τους σε σύνολο δείγματος 58 άτομα το 59,44% (N=44) απάντησε ότι συνέχιζε να νοικιάζει σπίτι και το εαρινό εξάμηνο 2019-2020 ενώ αντίστοιχα οι φοιτητές/τριες που σταμάτησε να νοικιάζει σπίτι ανήλθαν σε ποσοστό 40,56% (N=14) και συνέχισαν να νοικιάζουν και κατά το εαρινό εξάμηνο 2020-2021 το 91,11% (N=54) (Διαγράμματα 9 και 10).

Διάγραμμα 9- Κατανομή του δείγματος ως προς το αν συνέχιζαν να νοικιάζουν και το εαρινό εξάμηνο 2019-2020

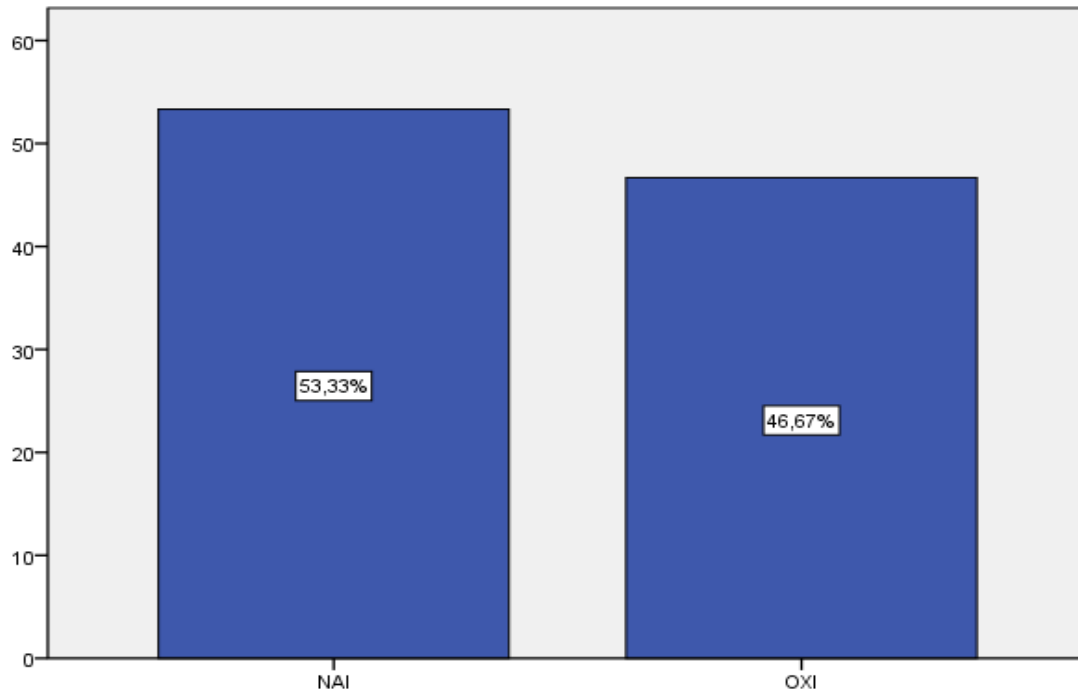
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Διάγραμμα 10 Κατανομή του δείγματος ως προς το αν συνέχιζαν να νοικιάζουν και το εαρινό εξάμηνο 2020-2021

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

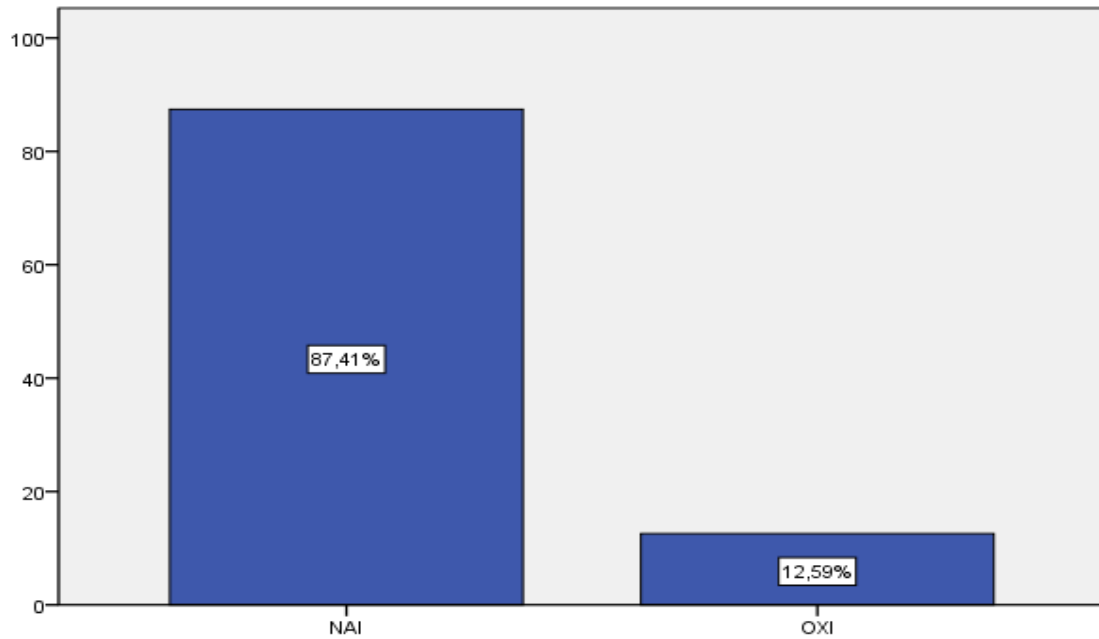
Στην ερώτηση: «*Αν το έτος εισαγωγής σας ήταν το 2020 – 2021 , πήγατε στον τόπο που εδρεύει το Τμήμα και νοικιάσατε σπίτι;*», η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε θετικά σε ποσοστό που άγγιξε το 53,33% (N=16) σε αντίθεση με αυτούς που δεν πήγαν να νοικιάσουν σε ποσοστό 46,67% (N=14). (Διάγραμμα 11).

Διάγραμμα 11- Κατανομή του δείγματος ως προς το αν πήγαν να νοικιάσουν στον τόπο που εδρεύει το Τμήμα κατά το έτος εισαγωγής τους το 2020 – 2021

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

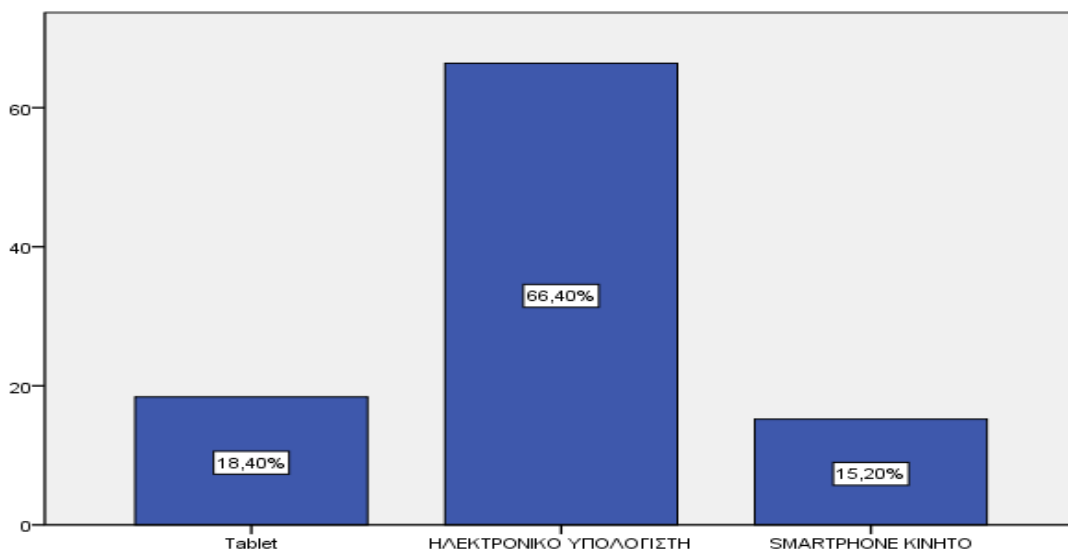
Στην ερώτηση: «*Κατά τη διάρκεια της καραντίνας, παρακολούθησατε, εξ αποστάσεως μαθήματα/εργαστήρια;*» η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε θετικά σε ποσοστό που άγγιξε το 87,41% (N=125) ενώ αυτοί που δεν παρακολούθησαν εξ αποστάσεως μαθήματα/εργαστήρια ανήλθαν σε ποσοστό μόλις 12,59% (N=18) (Διάγραμμα 12).

Διάγραμμα 12- Κατανομή του δείγματος ως προς το αν παρακολούθησαν, εξ αποστάσεως μαθήματα/εργαστήρια

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

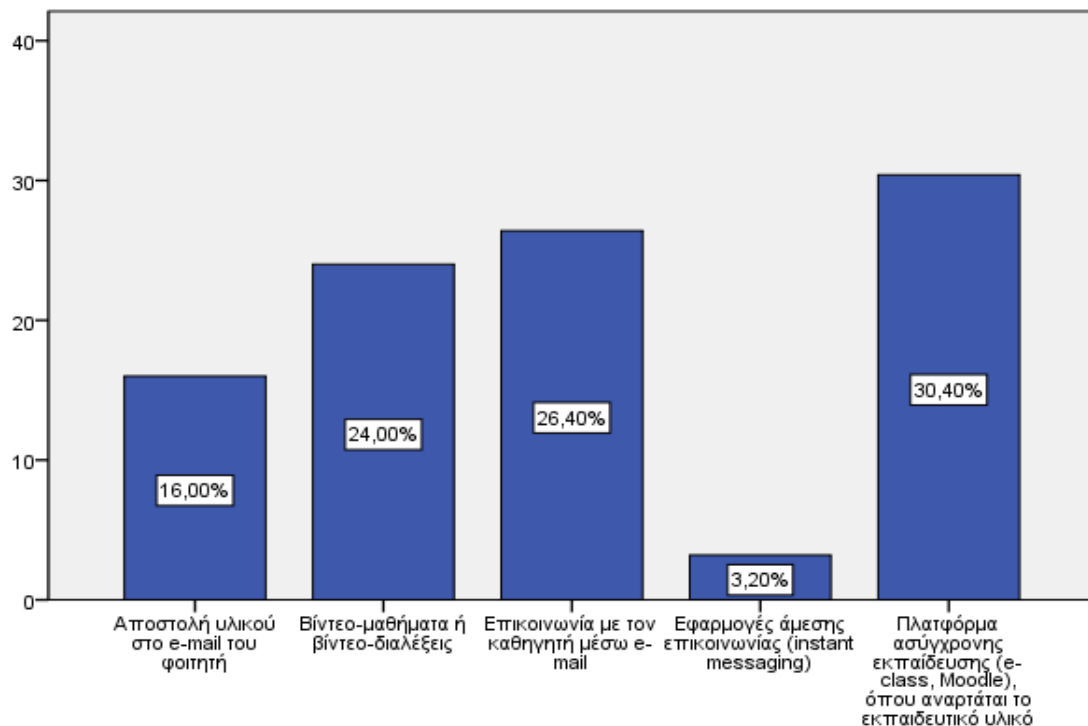
Στην ερώτηση: «*Μέσω ποιου είδους συσκευή συνδέεστε τις περισσότερες φορές, για να παρακολουθήσετε μαθήματα/εργαστήρια, εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης;*» η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε μέσω Ηλεκτρονικού Υπολογιστή σε ποσοστό 66,40% (N=83) με tablet το 18,40% (N=23) και με SmartPhone κινητό σε ποσοστό μόλις 15,20% (N=19) (Διάγραμμα 13).

Διάγραμμα 13- Κατανομή του δείγματος ως προς το μέσο που χρησιμοποιούσαν για την παρακολούθηση των μαθημάτων

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Στην ερώτηση: **«Ποια εργαλεία επικοινωνίας αξιοποιήσατε ως φοιτητές/τριες, στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση;»** τα υψηλότερα ποσοστά καταλαμβάνουν οι φοιτητές/τριες οι οποίοι επιλέγουν ως εργαλεία επικοινωνίας την «Πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης (e-class, Moodle), όπου αναρτάται το εκπαιδευτικό υλικό» σε ποσοστό 26,6% (N=38) έχοντας «Επικοινωνία με τον καθηγητή μέσω e-mail» σε ποσοστό 23,1% (N=33) και με Βίντεο-μαθήματα ή βίντεο-διαλέξεις σε ποσοστό 21% (N=30). Ακολουθούν οι φοιτητές/τριες που επιλέγουν την «Αποστολή υλικού στο e-mail τους από τον καθηγητή» σε ποσοστό 14% (N=20) και επιλέγουν σε μικρότερο ποσοστό τις «Εφαρμογές άμεσης επικοινωνίας (instant messaging) μόλις 2,8% (N=4) (Διάγραμμα 14).

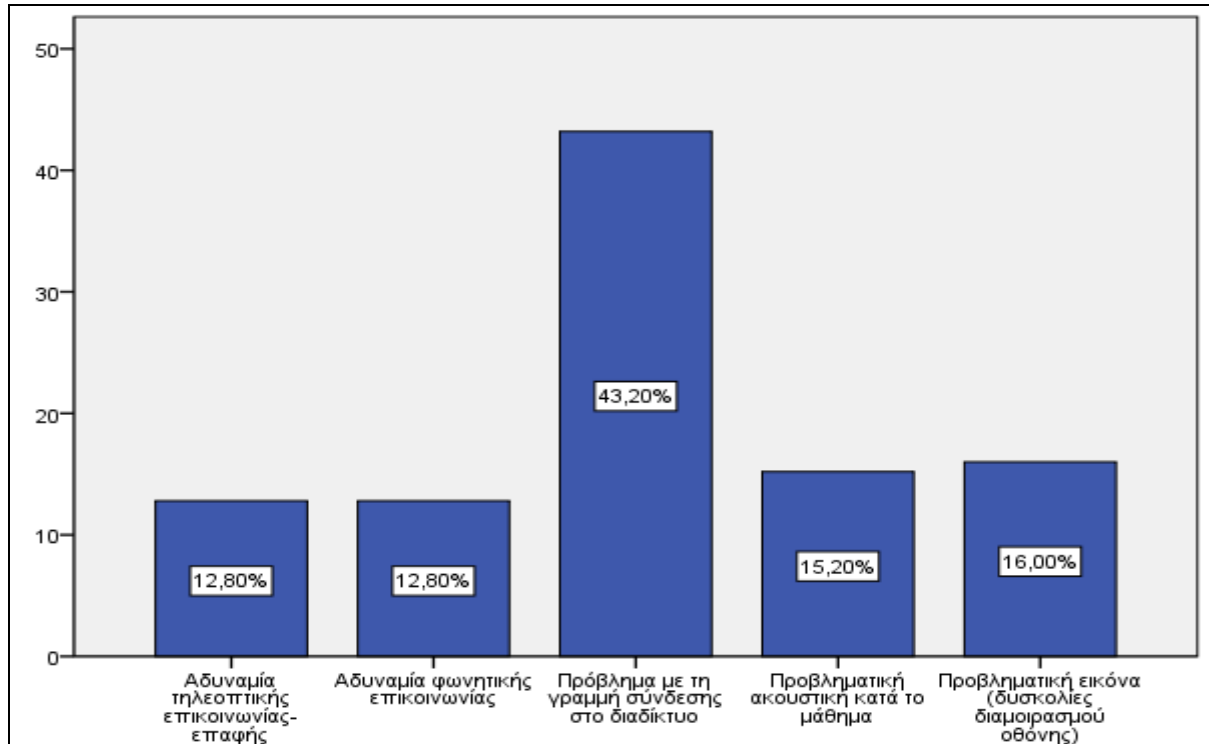

Διάγραμμα 14- Κατανομή του δείγματος ως προς τα εργαλεία επικοινωνίας που αξιοποίησαν ως φοιτητές/τριες, στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Στην ερώτηση: **«Ποια τα εμπόδια κατά την παρακολούθηση των on-line μαθημάτων;»** η πλειοψηφία των φοιτητών/τριων ανέφερε ως μεγαλύτερο εμπόδιο το «Πρόβλημα με τη γραμμή σύνδεσης στο διαδίκτυο» σε ποσοστό 43,20% (N=54). Ακολούθησαν αυτοί που είχαν «Προβληματικής εικόνας (δυσκολίες διαμοιρασμού οθόνης» σε ποσοστό 16% (N=20) έπειτα οι φοιτητές/τριες που αντιμετώπισαν

εμπόδιο λόγω της «Προβληματικής ακουστικής κατά το μάθημα» σε ποσοστό 15,20% (N=16), και τέλος αυτοί που είχαν «Αδυναμία τηλεοπτικής επικοινωνίας-επαφής» και «Αδυναμία φωνητικής επικοινωνίας» σε ποσοστό 12,80% (N=16) (Διάγραμμα 15).

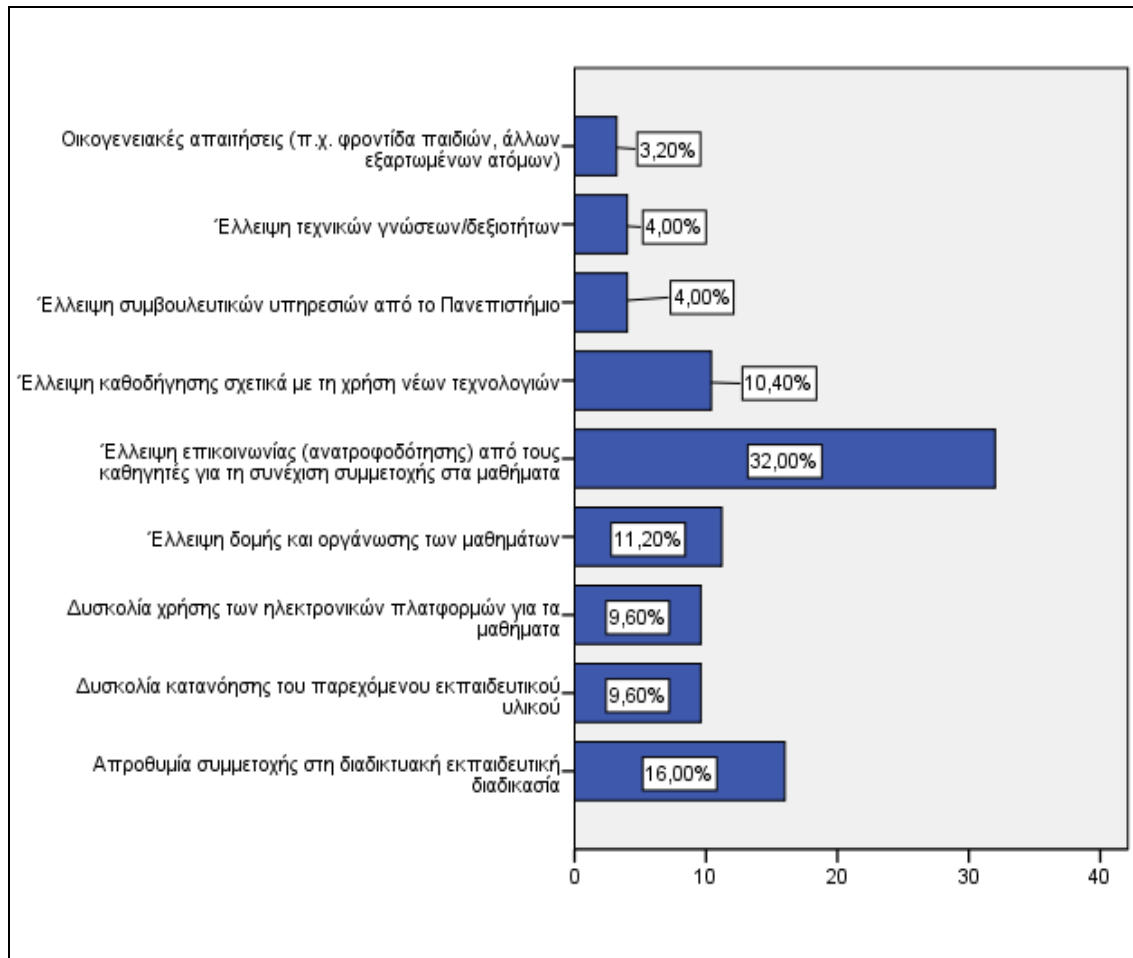

Διάγραμμα 15- Κατανομή του δείγματος ως προς τα εμπόδια που αντιμετώπισαν κατά την παρακολούθηση των on-line μαθημάτων;»

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Στην ερώτηση: *«Ποιες οι προκλήσεις που συναντήσατε στη διάρκεια της μάθησης από το σπίτι;»* τα υψηλότερα ποσοστά κατέλαβαν οι απαντήσεις που σχετίζονται με την «Έλλειψη επικοινωνίας (ανατροφοδότησης) από τους καθηγητές για τη συνέχιση συμμετοχής στα μαθήματα» σε ποσοστό 32% (N=40) η «Απροθυμία συμμετοχής στη διαδικτυακή εκπαιδευτική διαδικασία» με ποσοστό 16% (N=20) η «Έλλειψη δομής και οργάνωσης των μαθημάτων» σε ποσοστό 11,2% (N=14) η «Έλλειψη καθοδήγησης σχετικά με τη χρήση νέων τεχνολογιών» σε ποσοστό 10,4% (N=13). Ακολούθησαν οι φοιτητές/τριες που θεώρησαν ως πρόκληση την «Δυσκολία κατανόησης του παρεχόμενου εκπαιδευτικού υλικού» και την «Δυσκολία χρήσης των ηλεκτρονικών πλατφορμών» σε ποσοστό 9,6% (N=12). Μικρότερα ποσοστά κατέλαβαν οι απαντήσεις που αφορούν ως πρόκληση την «Έλλειψη συμβουλευτικών υπηρεσιών από το Πανεπιστήμιο» και την «Έλλειψη τεχνικών γνώσεων/δεξιοτήτων»

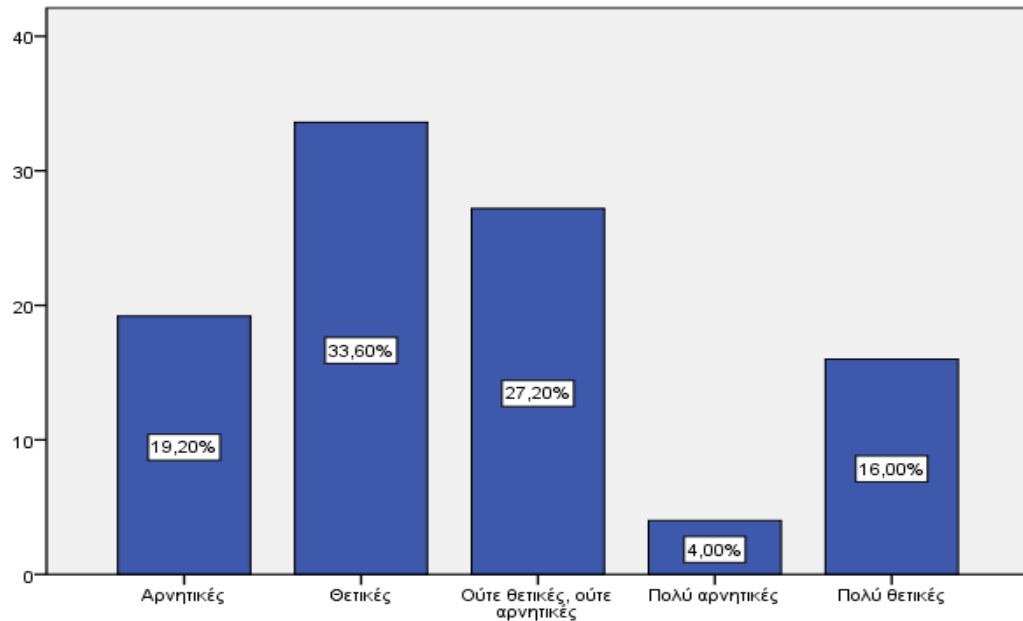
με ποσοστό 4% (N=5) και «Οικογενειακές απαιτήσεις (π.χ. φροντίδα παιδιών, άλλων εξαρτωμένων ατόμων)» με ποσοστό 3,2% (Διάγραμμα 16).

Διάγραμμα 16- Κατανομή του δείγματος ως προς τις προκλήσεις που συνάντησαν στη διάρκεια της μάθησης από το σπίτι

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

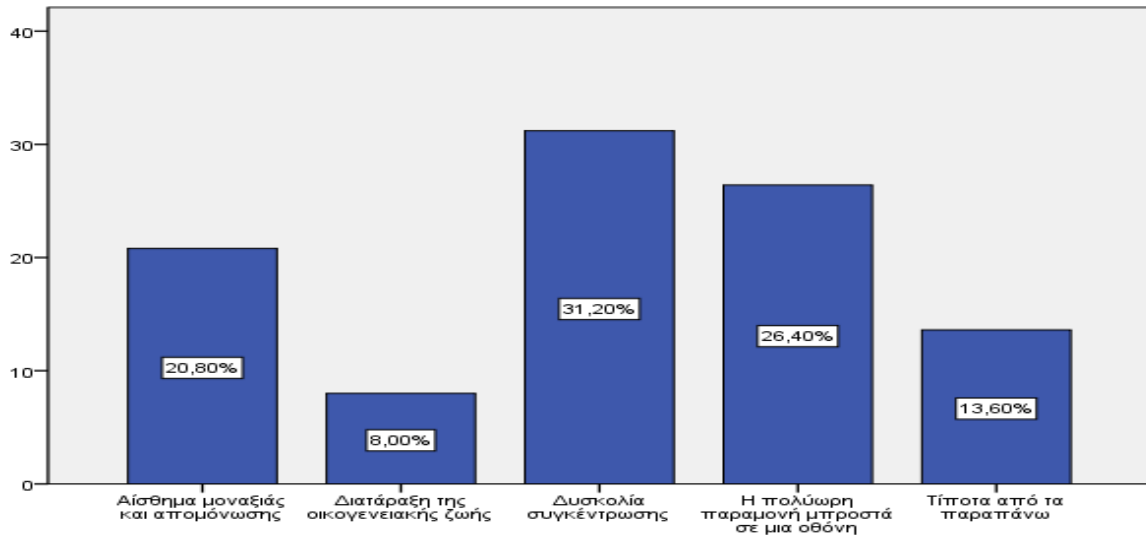
Στην ερώτηση: «*Ποιες είναι οι εντυπώσεις που σας άφησε η χρήση της ψηφιακής πλατφόρμας εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, που παρακολουθήσατε;*» η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησαν πως τους άφησε «Θετικές» εντυπώσεις σε ποσοστό 29,4%(N=42) ενώ επίσης ένα πολύ σημαντικό ποσοστό απάντησε ουδέτερα, δηλαδή «Ούτε θετικές, ούτε αρνητικές» σε ποσοστό 27,2% (N=34). Ακολούθησαν οι φοιτητές/τριες που οι εντυπώσεις που έλαβαν από την χρήση της ψηφιακής πλατφόρμας ήταν «Αρνητικές» σε ποσοστό 19,2% (N=24). Τα μικρότερα ποσοστά κατέλαβαν οι απαντήσεις που είχαν «Πολύ Θετικές» εντυπώσεις με 16% (N=20) και οι «Πολύ Αρνητικές» μόλις 4% (N=5) (Διάγραμμα 17).

Διάγραμμα 17 - Κατανομή του δείγματος ως προς οι εντυπώσεις που τους άφησε η χρήση της ψηφιακής πλατφόρμας εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

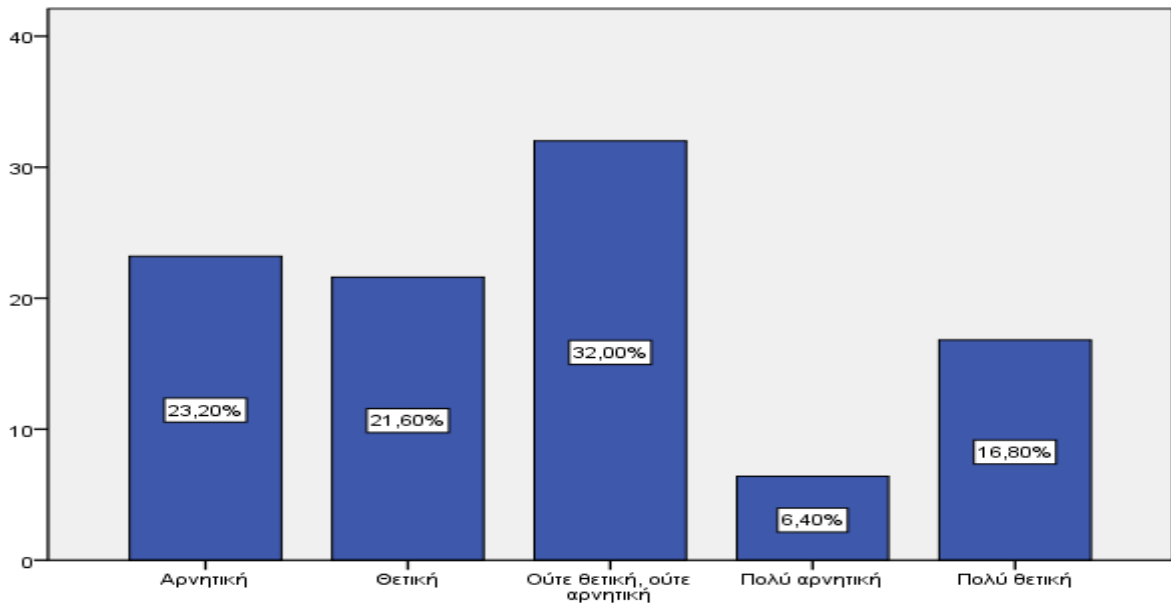
Στην ερώτηση: «*Ποιοι παράγοντες, πιθανόν να σας κούρασαν στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση;*» η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησαν πως τους κούρασε η «Δυσκολία συγκέντρωσης» σε ποσοστό 31,2%(N=39) η «Πολύωρη παραμονή μπροστά σε μια οθόνη» σε ποσοστό 26,4% (N=33) καθώς και το «Αίσθημα μοναξιάς και απομόνωσης» σε ποσοστό 20,8% (N=26). Ακολούθησαν οι φοιτητές/τριες που απάντησαν «Τίποτα από τα παραπάνω» σε ποσοστό 13,6% (N=17) και η «Διατάραξη της οικογενειακής ζωής» σε ποσοστό της τάξης του 8% (N=10) (Διάγραμμα 18).

Διάγραμμα 18- Κατανομή του δείγματος ως προς τους παράγοντες, που τους κούρασαν στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

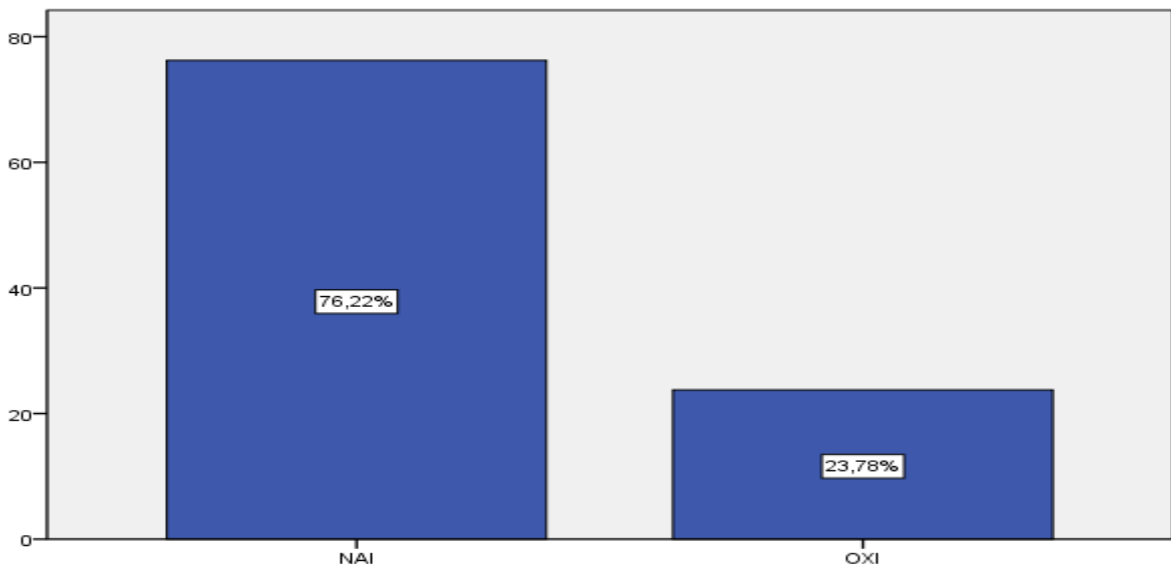
Στην ερώτηση: *«Ποια είναι η γνώμη σου για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση από το σπίτι;»* η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησαν ουδέτερα δηλαδή «Ούτε θετική, ούτε αρνητική» σε ποσοστό 32% (N=40). Ακολούθησαν αυτοί που έχουν «Αρνητική» γνώμη για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε ποσοστό 23,2% (N=29) και αυτοί που απάντησαν πως έχουν «Θετική» με ποσοστό 21,6% (N=27). Ακολούθησαν οι φοιτητές/τριες που εξέφρασαν «Πολύ Θετική» άποψη με ποσοστό 16,8% (N=21). Το μικρότερο ποσοστό κατέλαβαν οι απαντήσεις που ανέφεραν πως έχουν «Πολύ Αρνητική» γνώμη για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση με ποσοστό μόλις 6,4% (N=8) (Διάγραμμα 19).

Διάγραμμα 19- Κατανομή του δείγματος ως προς την γνώμη τους για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση από το σπίτι;»

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

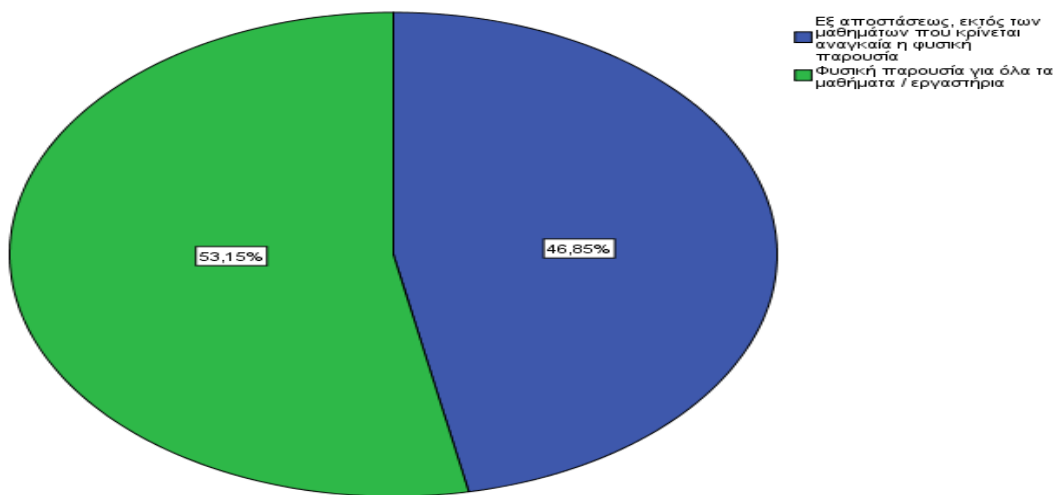
Στην ερώτηση: *«Θα θέλατε να υπάρχει δυνατότητα εξ αποστάσεως παρακολούθησης μαθημάτων/εργαστηρίων μετά τη λήξη της πανδημίας;»* η συντριπτική πλειοψηφία απάντησε «Θετικά» σε ποσοστό 76,2% (N=109) και μόλις το 23,8% (N=34) απάντησε πως προτιμά την παρακολούθηση των μαθημάτων δια ζώσης (Διάγραμμα 20).

Διάγραμμα 20- Κατανομή του δείγματος ως προς το εάν θα ήθελαν να υπάρχει η δυνατότητα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

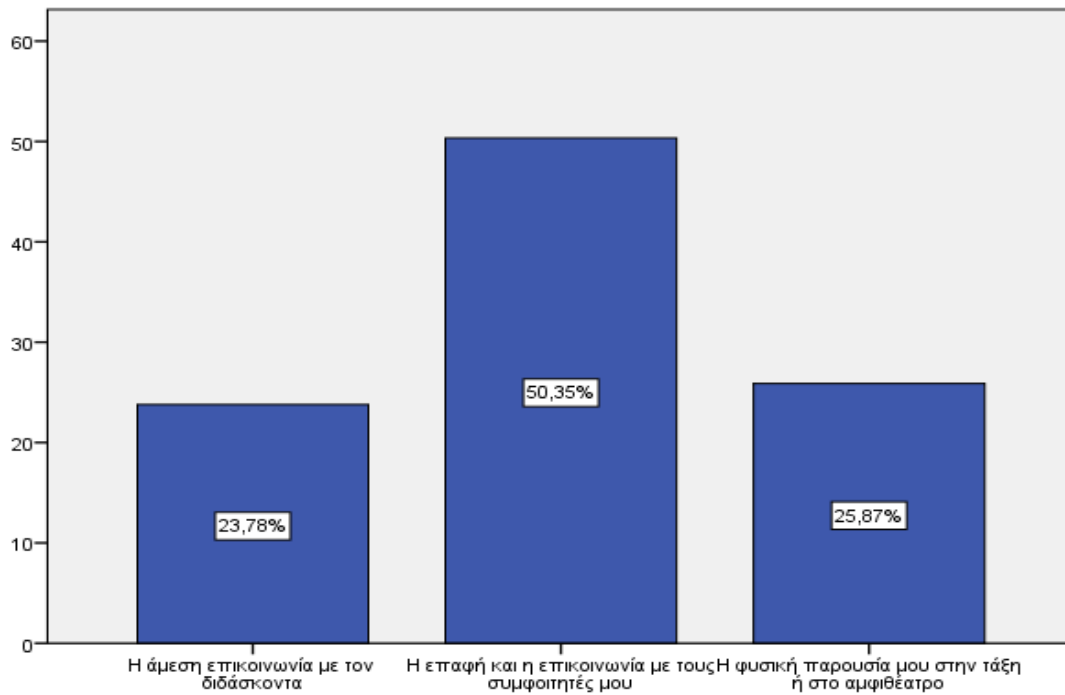
Στην ερώτηση: «*Αν μπορείς να επιλέξεις τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης από το σπίτι ή τη φυσική παρουσία στη Σχολή σου, ποια θα προτιμούσες;*» οι απαντήσεις των συμμετεχόντων στην έρευνα διέφεραν ελάχιστα μιας και το 53,1% (N=76) προτιμά την «Φυσική παρουσία για όλα τα μαθήματα / εργαστήρια» και την «Εξ αποστάσεως, εκτός των μαθημάτων που κρίνεται αναγκαία η φυσική παρουσία» προτιμά το 46,9% (N=67) με διαφορά μόλις 6,2% (Διάγραμμα 21).

Διάγραμμα 21- Κατανομή του δείγματος ως προς το ποια μέθοδο διδασκαλίας επιθυμούν.

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

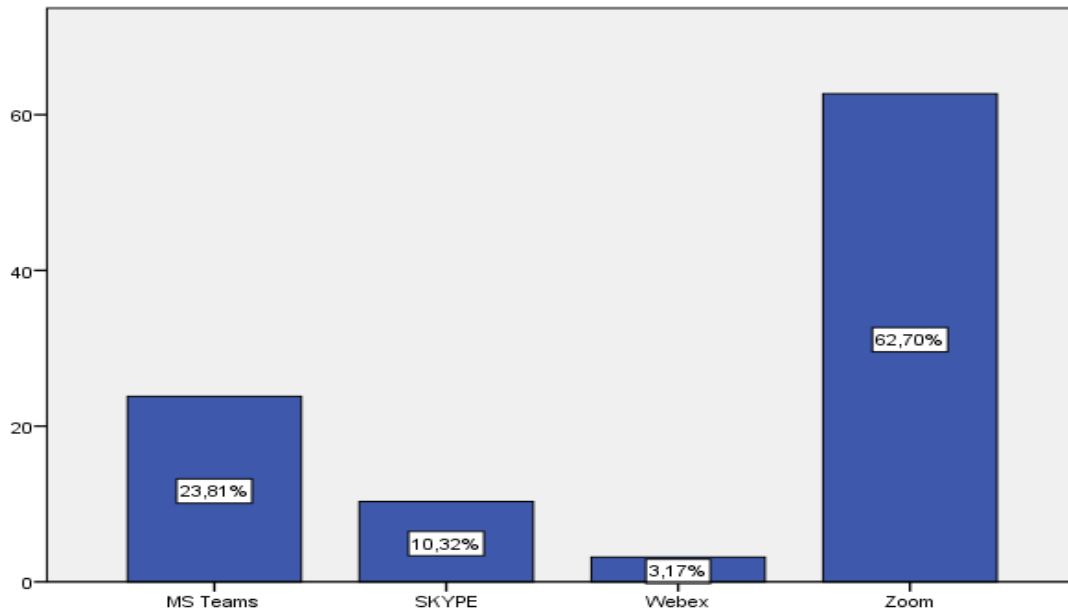
Στην ερώτηση: «*Τι σου λείπει περισσότερο στην περίοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσής σου;*» η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε πως τους έλειψε περισσότερο «Η επαφή και η επικοινωνία με τους συμφοιτητές μου» σε ποσοστό 50,3% (N=72). Ακολούθησαν αυτοί που τους έλειψε «Η φυσική παρουσία στην τάξη ή στο αμφιθέατρο» σε ποσοστό 25,9% (N=37) και αυτοί που απάντησαν πως τους έλειψε «Η άμεση επικοινωνία με τον διδάσκοντα με ποσοστό 23,8% (N=34)(Διάγραμμα 22).

Διάγραμμα 22 - Κατανομή του δείγματος ως προς το τι τους έλειψε την περίοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Στην ερώτηση: «Ποια πλατφόρμα χρησιμοποιούσε το Τμήμα σας για τα μαθήματα;» η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε πως το τμήμα τους χρησιμοποιούσε την πλατφόρμα «Zoom» σε ποσοστό 62,7% (N=79). Ακολούθησαν οι φοιτητές/τριες που χρησιμοποιούσαν το MS Teams με ποσοστό 23,8 % (N=30) το SKYPE σε ποσοστό 10,30% (N=13) και τέλος το Webex με ποσοστό 3,2% (N=4)(Διάγραμμα 23).

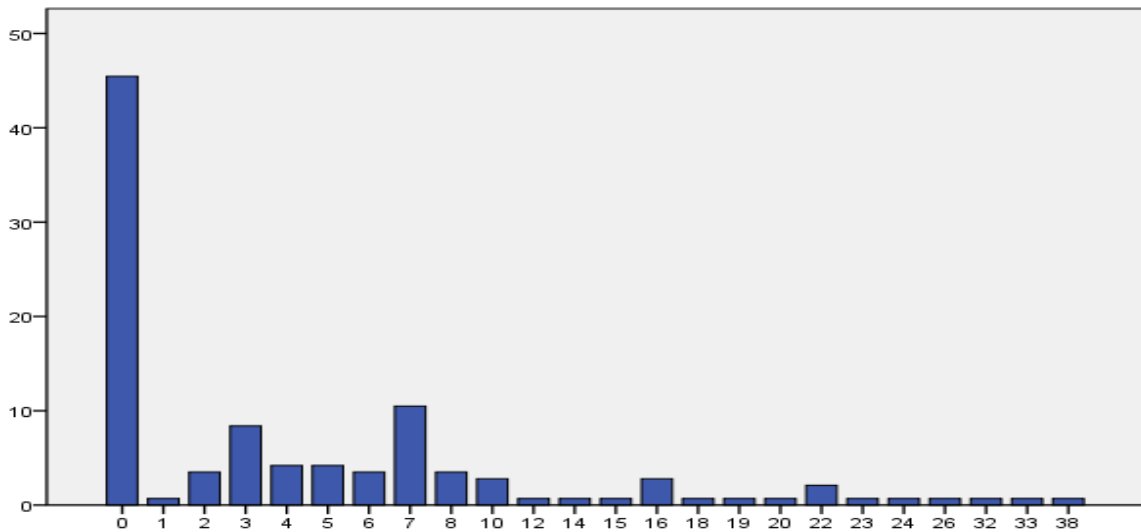
Διάγραμμα 23 - Κατανομή του δείγματος ως προς την Πλατφόρμα εκπαίδευσης που χρησιμοποιούσε το Τμήμα τους

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Στην ερώτηση: «*Αν είχατε ολοκληρώσει τα 4 έτη σπουδών το ΕΕ 2019 – 2020 (δηλαδή βρισκόσασταν στο 10 εξάμηνο σπουδών) πόσα μαθήματα οφείλατε τότε;*» η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε πως δεν χρωστούσε κανένα μάθημα σε ποσοστό που άγγιζε το 45,5% (N=65). Ακολούθησαν οι φοιτητές/τριες που χρωστούσαν 7 μαθήματα με ποσοστό 10,5 % (N=15) έπειτα αυτοί που χρωστούσαν 3 μαθήματα σε ποσοστό 8,4 (N=12) έπειτα αυτοί με 3 μαθήματα και από κει και κάτω φοιτητές/τριες που χρωστούσαν 5 και λιγότερα μαθήματα (Διάγραμμα 24).

Αν είχατε ολοκληρώσει τα 4 έτη σπουδών το ΕΕ 2019 – 2020 (δηλαδή βρισκόσασταν στο 10 εξάμηνο σπουδών)
 πόσα μαθήματα οφείλατε τότε;

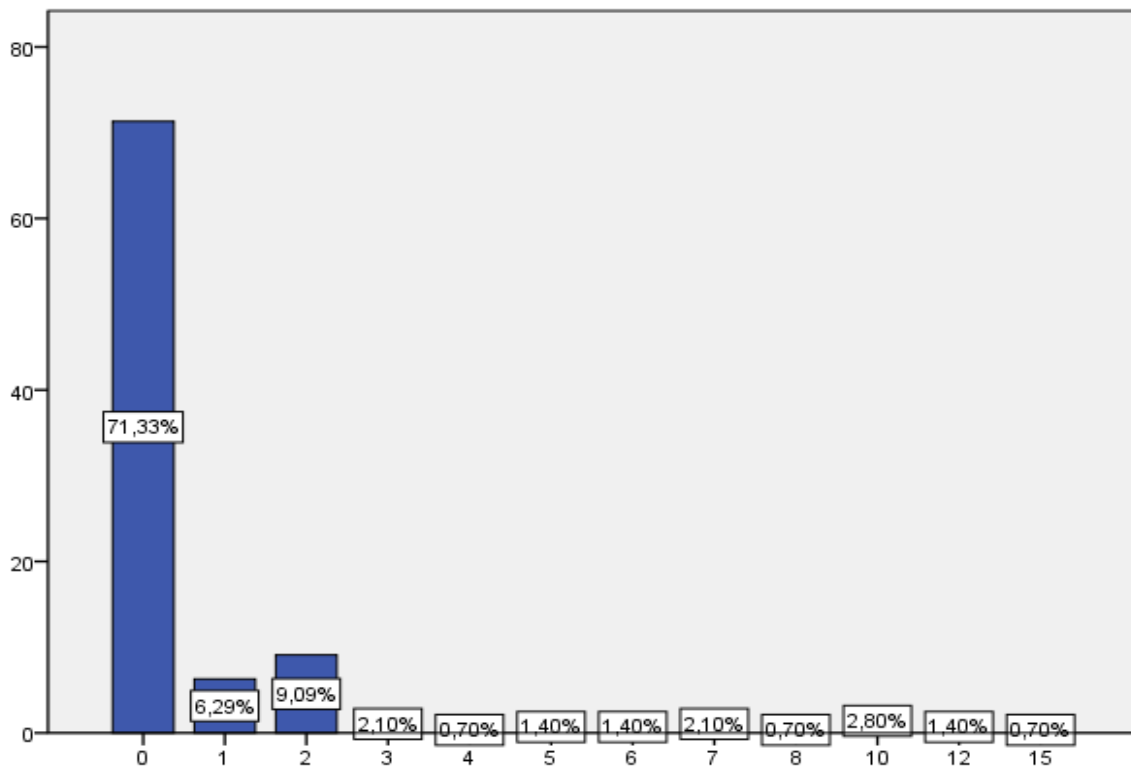
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	65	45,5	45,5	45,5
	1	1	,7	,7	46,2
	2	5	3,5	3,5	49,7
	3	12	8,4	8,4	58,0
	4	6	4,2	4,2	62,2
	5	6	4,2	4,2	66,4
	6	5	3,5	3,5	69,9
	7	15	10,5	10,5	80,4
	8	5	3,5	3,5	83,9
	10	4	2,8	2,8	86,7
	12	1	,7	,7	87,4
	14	1	,7	,7	88,1
	15	1	,7	,7	88,8
	16	4	2,8	2,8	91,6
	18	1	,7	,7	92,3
	19	1	,7	,7	93,0
	20	1	,7	,7	93,7
	22	3	2,1	2,1	95,8
	23	1	,7	,7	96,5
	24	1	,7	,7	97,2
	26	1	,7	,7	97,9
32	1	,7	,7	98,6	
33	1	,7	,7	99,3	
38	1	,7	,7	100,0	
	Total	143	100,0	100,0	

Διάγραμμα 24 - Κατανομή του δείγματος ως προς τον αριθμό των μαθημάτων που οφείλουν

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

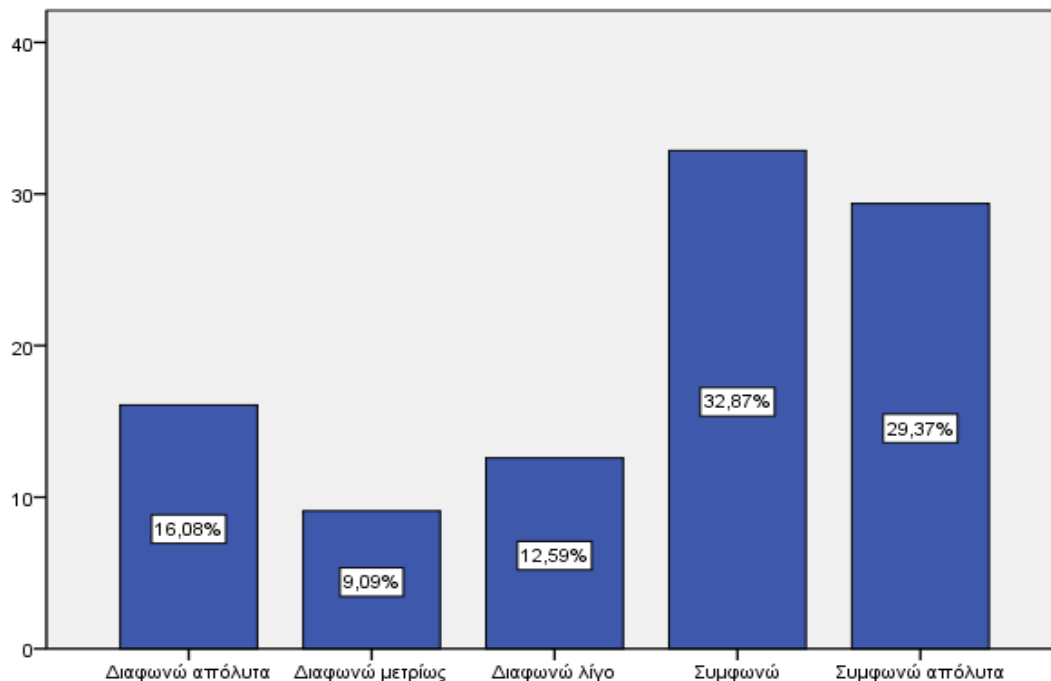
Στην ερώτηση: «*Πόσα μαθήματα οφείλετε τώρα;*» η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε πως δεν χρωστάει κανένα μάθημα σε ποσοστό που άγγιξε το 71,33% (N=102). Ακολουθούν οι φοιτητές/τριες που χρωστούν 2 μαθήματα με ποσοστό 9,1% (N=13) έπειτα αυτοί που χρωστούν 1 μαθήματα σε ποσοστό 6,3% (N=9) έπειτα αυτοί που χρωστούν 4 και λιγότερα μαθήματα (Διάγραμμα 25).

Διάγραμμα 25- Κατανομή του δείγματος ως προς τον αριθμό των μαθημάτων χρωστάνε τώρα

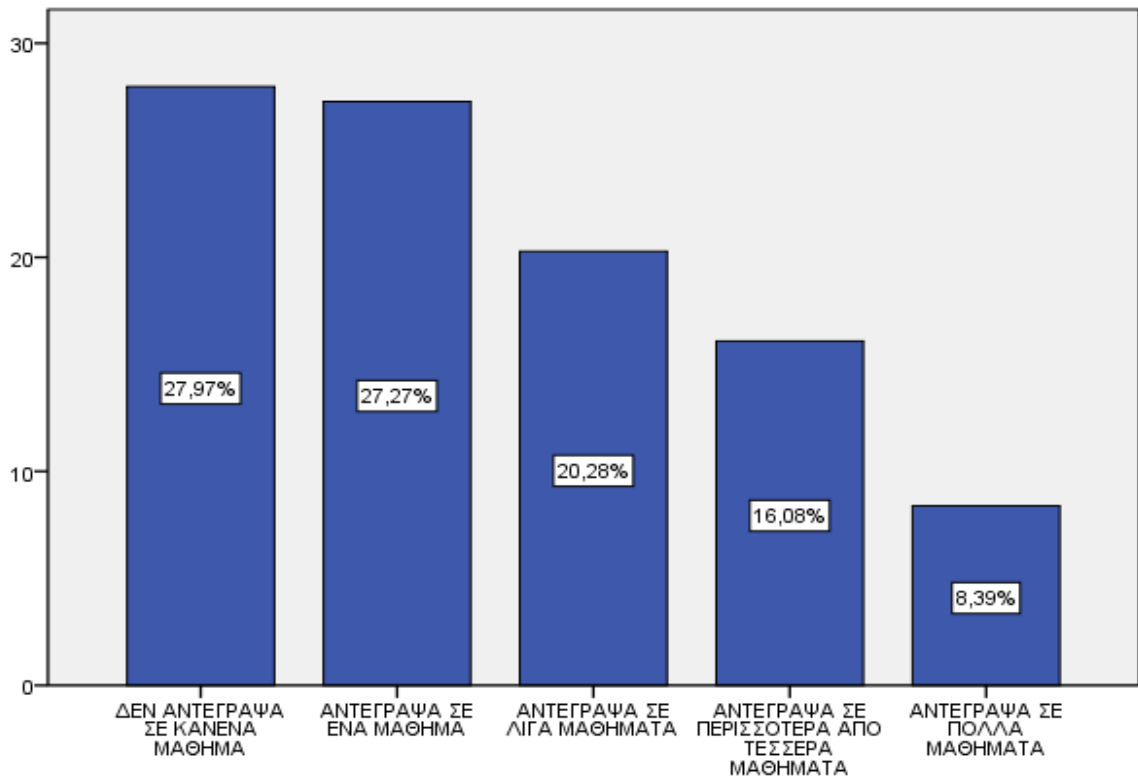
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Στην ερώτηση: «**Πιστεύετε ότι ήταν ευκολότερο να περάσετε τα μαθήματα στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση;**» η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε πως «**Συμφωνεί Απόλυτα**» πως ήταν πιο εύκολο να περάσει τα μαθήματα σε ποσοστό που άγγιξε το 33,57% (N=48). Ακολουθούν οι φοιτητές/τριες που «**Συμφωνούν**» σε ποσοστό 19,58% (N=28). Αυτοί που πιστεύουν πως δεν ήταν ευκολότερα να περάσουν τα μαθήματα στην εξ' αποστάσεως με ποσοστό 18,18% (N=26) και αθροιστικά αυτοί που «**Διαφωνούν Λίγο**» και «**Μετρίως**» αγγίζουν το 28,67% έπειτα αυτοί που χρωστούν 4 και περισσότερα μαθήματα αθροιστικά καταλαμβάνουν το 10,5% του συνολικού δείγματος (Διάγραμμα 25).

Διάγραμμα 26 - Κατανομή του δείγματος ως προς το αν ήταν ευκολότερο να περάσουν τα μαθήματα στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση
 Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Στην ερώτηση: «**Σας δόθηκε η ευκαιρία να αντιγράψετε σε κάποια μαθήματα;**» η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε πως «**Δεν αντέγραψε σε κανένα μάθημα**» σε ποσοστό που άγγιξε το 27,97% (N=40) και αντίστοιχα οι φοιτητές/τριες που «**Αντέγραψαν σε ένα μάθημα**» σε ποσοστό 27,27% (N=39). Ακολουθούν οι ερωτώμενοι που αντέγραψαν σε λίγα μαθήματα σε ποσοστό 20,28% (N=29) αυτοί που αντέγραψαν σε περισσότερα από τέσσερα μαθήματα σε ποσοστό 16,08% (N=23) και τέλος αυτοί που αντέγραψαν σε πολλά μαθήματα σε ποσοστό 8,39% (N=12) (Διάγραμμα 27).

Διάγραμμα 27 - Κατανομή του δείγματος ως προς το αν

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Συμπεράσματα

Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση στην Ελλάδα θεωρείται από πολλούς πως αποτελεί μια πρωτοπόρο μέθοδο που διευκολύνει την εκπαιδευτική διαδικασία, για όσα άτομα αδυνατούν να παρακολουθήσουν την τυπική εκπαίδευση με την παραδοσιακή της μορφή, και έτσι έχουν ίσες ευκαιρίες με του άλλους.

Αυτό που διαπιστώνεται είναι πως ολοένα και περισσότερα άτομα που ανήκουν στους κόλπους της εκπαιδευτικής κοινότητας, θέτουν την χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας στις υπηρεσίες τους, αντιλαμβανόμενοι την τεράστια αξία που έχει η συμβολή τους στην μαθησιακή διαδικασία. Άλλωστε η επιμόρφωσή τους γύρω από τις ΤΠΕ, δείχνουν πως θέλουν να εξοικειωθούν περισσότερο, ώστε να εξασφαλίσουν την ευκαιρία, να βρίσκονται στον πυρήνα των εκπαιδευτικών εξελίξεων, διότι με την ψηφιακή επανάσταση, η χρήση νέων στην εκπαίδευση, συνθέτει μια διεθνής ροπή τουλάχιστον τα τελευταία δέκα χρόνια. Η εξοικείωση των ατόμων νεαρής ηλικίας με τα ψηφιακά εργαλεία, αποτελεί έναν σημαίνον παράγοντα που ενδυναμώνει την οποιαδήποτε προσπάθεια, που πραγματοποιείται στους κόλπους της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Από την ερευνητική διαδικασία διαπιστώθηκε πως από τους 143 φοιτητές που συμμετείχαν στην έρευνα η πλειοψηφία εξ' αυτών ήταν άνδρες σε ποσοστό 57,34% και αντίστοιχα το 42,66% εκπροσωπούσε το γυναικείο φύλο. Οι περισσότεροι σπουδαστές προέρχονται από σχολές όπως: Χημικό, Οικονομικό Μαθηματικών, Ιατρικής Σχολής και Γεωπονίας και οι περισσότεροι ανήκουν στο πανεπιστήμιο Πατρών ή στο ΑΠΘ. Οι απαντήσεις των φοιτητών συγκεντρώνονται για τα εξάμηνα φοίτησης: 1ο Εξάμηνο, 4ο εξάμηνο και 5ο και 6ο Εξάμηνο.

Σε σύνολο των 143 φοιτητών/τριών οι 69 απάντησαν πως την περίοδο εκείνη εργάζονταν. Από αυτούς το 69,6% απασχολούνταν με καθεστώς μερικής απασχόλησης, ενώ το 30,4% με καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Αναφορικά με τους σπουδαστές οι οποίοι σπουδάζουν στον τόπο καταγωγής τους αγγίζουν 59,44%. Οι υπόλοιποι φοιτητές που σπουδάζουν μακριά από τον τόπο καταγωγής συνέχιζαν να νοικιάζουν και το εαρινό εξάμηνο 2019-2020 όπου ανήλθε σε ποσοστό της τάξης του 75,86%. Παράλληλα, το ποσοστό που νοίκιασε την περίοδο του Χειμερινού Εξαμήνου 2020-2021 αυξήθηκε σε σχέση με την προηγούμενη ερώτηση σε 91,11% ενώ το ποσοστό που δεν νοίκιαζε σπίτι είναι 8,89% που αναλογεί σε 14 ερωτηθέντες.

Το 53,33% των σπουδαστών νοίκιασε σπίτι στο τόπο που εδρεύει το τμήμα του ενώ το 46,67% των σπουδαστών αποφάσισε να μην πάει να νοικιάσει. Το 87,41% των φοιτητών παρακολούθησε μαθήματα και εργαστήρια εξ αποστάσεως με την μέθοδο της ασύγχρονης εκπαίδευσης ενώ το 12,59% δεν κατάφερε να παρακολουθήσει μαθήματα. Σε αναλογία 125 σπουδαστές μπόρεσαν να παρακολουθήσουν ενώ οι 18 δεν κατάφεραν. Το 66,40% των σπουδαστών παρακολουθούσε τα μαθήματα μέσω σταθερού υπολογιστή. Το 18,40% μέσω tablet ενώ σε σημαντικό ποσοστό το 15,20% των σπουδαστών παρακολουθούσε μέσω κινητού, σε αναλογία οι 19 φοιτητές από το σύνολο που αποτελείται από 143 σπουδαστές.

Το 43,20% αντιμετώπισε προβλήματα με την γραμμή σύνδεσης στο διαδίκτυο, το 16% με την προβληματική εικόνα (δυσκολίες διαμοιρασμού οθόνης) και το 15,20% των σπουδαστών είχε προβλήματα με την ακουστική. Τέλος, 12,80% παρουσίασε προβλήματα παρουσίασε αδυναμίες με την τηλεοπτική και φωνητική επικοινωνία.

Το 32% αντιμετώπισε προβλήματα με την Έλλειψη επικοινωνίας (ανατροφοδότησης) από τους καθηγητές για τη συνέχιση συμμετοχής στα μαθήματα. Έπειτα το 11,2% των σπουδαστών δεν είχε την ανάλογη καθοδήγηση σχετικά με τις νέα τεχνολογίας και το 9,6% αντιμετώπισε προβλήματα με την χρήση των πλατφορμών.

Όσον αφορά τις εντυπώσεις που τους άφησε η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση το 33,6% απάντησε πως είχε θετικές εντυπώσεις, το 27,20% δήλωσε ουδέτερα και ένα πολύ σημαντικό ποσοστό απάντησε ότι του άφησε αρνητικές εντυπώσεις. Μόλις ένα ποσοστό της τάξης του 4% δήλωσε πολύ αρνητικές. Οι παράγοντες που πρωταγωνιστικών αρνητικά στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση ήταν η δυσκολία στην συγκέντρωση με ποσοστό 31,2% έπειτα το 26,4% παρουσίασε πρόβλημα με την πολύωρη παραμονή στην οθόνη. Το 20,8% παρουσίασε αίσθημα μοναξιάς και απομόνωσης. Σε σημαντικό ποσοστό το 8% είχε διατάραξη της οικογενειακής ησυχίας.

Αναφορικά με την γνώμη που έχουν για την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση ουδέτερη γνώμη έχει το 32% ενώ παράλληλα πολύ αρνητική γνώμη έχει το 23,2% και τέλος πολύ θετική έχει το 16,8%. Το 76,22% δήλωσε πως επιθυμεί την μέθοδο της ασύγχρονης εκπαίδευσης ενώ το 23,78% επιθυμεί την δια ζώσης εκπαίδευση. Το

53,1% επιθυμεί την εξ αποστάσεως εκπαίδευση εκτός από τα μαθήματα που απαιτούν την φυσική παρουσία. Ενώ το 46,9% προτιμά αποκλειστικά την φυσική παρουσία σε όλα τα μαθήματα.

Όσον αφορά τι τους έλειπε στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση το 50,35% δήλωσε πως του λείπει περισσότερο η επαφή με τους συμφοιτητές του. Το 25,87% η παρουσία στο αμφιθέατρο και το 23,78% η άμεση επικοινωνία που είχαν με τον διδάσκοντα. Η πλατφόρμα που χρησιμοποιούσε το Πανεπιστήμιο που φοιτούσαν η πλειοψηφία εξ' αυτών δήλωσε πως παρακολουθούσε μαθήματα μέσω της πλατφόρμας του Zoom. Και λιγότερο παρατηρείται η χρήση του Microsoft Teams, το Skype και το Webex

Το 32,87% συμφωνεί με την άποψη πως η εξέταση των μαθημάτων ήταν ευκολότερη με την διαδικασία της εξ' αποστάσεως εξέταση όπως και ότι συμφωνεί απόλυτα σε ποσοστό 29,37% με αυτήν την άποψη. Σχεδόν ίδια ποσοστά παρουσιάζουν οι απόψεις με 16,08% και 12,59%, οι οποίοι διαφωνούν πολύ ή διαφωνούν λίγο με την άποψη πως ήταν ευκολότερος ο τρόπος εξέτασης.

Εν κατακλείδι, απαιτείται περισσότερες δαπάνες για τον εξοπλισμό των σχολών για να μπορούν να διεξαχθεί η εκπαίδευση με την μέθοδο της ασύγχρονης μεθόδου. Εκπαίδευση των διδασκόντων για την βελτιστοποίηση των παροχών. Να πραγματοποιηθούν ενέργειες για την βελτιστοποίηση της ταχύτητας internet αλλά και συντήρησης του δικτύου από τις εταιρείες τηλεπικοινωνιών. Μάλιστα, χρειάζονται εκπαιδεύσεις στους φοιτητές για την χρήση των λογισμικών για την διενέργεια εργασιών, μαθημάτων και εργαστηρίων. Μάλιστα, τα αποτελέσματα της πανδημίας σε ψυχολογικό επίπεδο είναι ιδιαίτερα αξιοσημείωτα και χρειάζεται μέριμνα τόσο από τα πανεπιστήμια όσο και από το κράτος. Τέλος, οι περισσότεροι φοιτητές επιθυμούν την χρήση της τεχνολογίας στην διαδικασία μάθησης αλλά χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή και εκπαίδευση ώστε να βελτιστοποιηθούν οι υπηρεσίες και να διεξαχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα που δεν είναι άλλο, η μόρφωση και η ανταλλαγή ιδεών.

Βιβλιογραφία

- [1] Anastasiades, P. S., Filippousis, G., Karvunis, L., Siakas, S., Tomazinakis, A., Giza, P., & Mastoraki, H. (2010). Interactive Videoconferencing for collaborative learning at a distance in the school of 21st century: A case study in elementary schools in Greece. *Computers & Education*, σσ. 321-339.
- [2] Anderson, T. (2008). *The Theory and Practice of Online Learning*. Canada: AU Press, Athabasca University.
- [3] Arter, J., & Tighe, J. (2001). *Scoring Rubrics in the classroom. Using performance criteria for assessing and improving student performance*. London: Corwin Press.
- [4] Brauckmann, S., & Pashiardis, P. (2011). A validation study of the leadership styles of a holistic leadership theoretical framework. *International Journal of Educational Management*, σσ. Vol. 25 No. 1, pp. 11-32.
- [5] Bullen, C. V., & Rockart, J. F. (1981). *A primer on critical success factors. A PRIMER ON CRITICAL SUCCESS FACTORS* Christine V.
- [6] Bullen John F. Rockart V June 1981 CISR Massachusetts Institute of Technology.
- [7] Coleman, S. b. (2020). *The ASQ Certified Quality Auditor Handbook Fifth Edition*. Ανάκτηση από American Society for Quality: <https://asq.org/quality-resources/quality-assurance-vs-control>